

Vuosikertomus 2005

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva

Sisältö

- 3** Sammon henkivakuutus
- 4** Avaintietoja Sammon henkivakuutuksesta
- 5** Toimitusjohtajan katsaus

Tilinpäätös

- 7–12** Toimintakertomus
- 13** Konsernituloslaskelma
- 14** Emoyhtiön tuloslaskelma
- 15–16** Konsernitase
- 17–18** Emoyhtiön tase
- 19** Rahoituslaskelma

Liitetiedot

- 20–23** Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
- 24** Vakuutusmaksutulo
Maksetut korvaukset
Lisäedut
- 25** Liikekulut toiminnoittain
- 26** Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely
- 27** Emoyhtiön sijoitusten käypä arvo ja arvostusero
- 28–30** Konsernin/emoyhtiön osakkeet ja osuudet
- 30–31** Konsernin ja emoyhtiön oman pääoman muutoslaskelma
- 32** Takuupääoman jaottelu
- 32–33** Vastuut
- 34** Emoyhtiön tunnusluvut
- 35** Tilintarkastuskertomus
Hallintoneuvoston lausunto
- 36–39** Keskinäisen Vakuutusyhtiö Kalevan riskienhallinnan liitetiedot
- 40** Hallintoneuvosto
- 41** Hallitus
Tilintarkastajat
- 42** Luottamusmiehet
Kalevan takuupääoman omistajat
- 43** Säästohenkivakuutusten päätyttyä maksettava lisäetu
- 44** Kaleva ja If uudistivat Ryhmäsampo-vakuutuksen

Sammon henkivakuutus

Sammon kotimaisen henkivakuutuksen muodostavat Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva. Yhtiöllä on hoidossaan yhteensä yli 800 000:n suomalaisen vapaaehtoinen henki- tai eläkevakuutusturva sekä lähes 25 prosenttia alan yhteenlasketuista noin 27 miljardin euron vakuutussäästöistä.

Henkivakuutusten rooli säästämis- ja sijoitustuotteena on olennainen osa Sampo-konsernin strategiaa. Tärkeällä kasvualueella tarjotaan kattavia kokonaispalveluja varallisuuden kasvattamiseen ja tulevaisuuteen varautumiseen. Näistä palveluista niin henkilöasiakkaille, yrityksille kuin yhteisöille vastaa Sampo Oyj:n tytäryhtiö Henki-Sampo. Yhtiön menestyksestä saa Sampo-omistuksensa kautta osansa myös Kaleva.

Yhteistyössä Sammon tytäryhtiön If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n kanssa

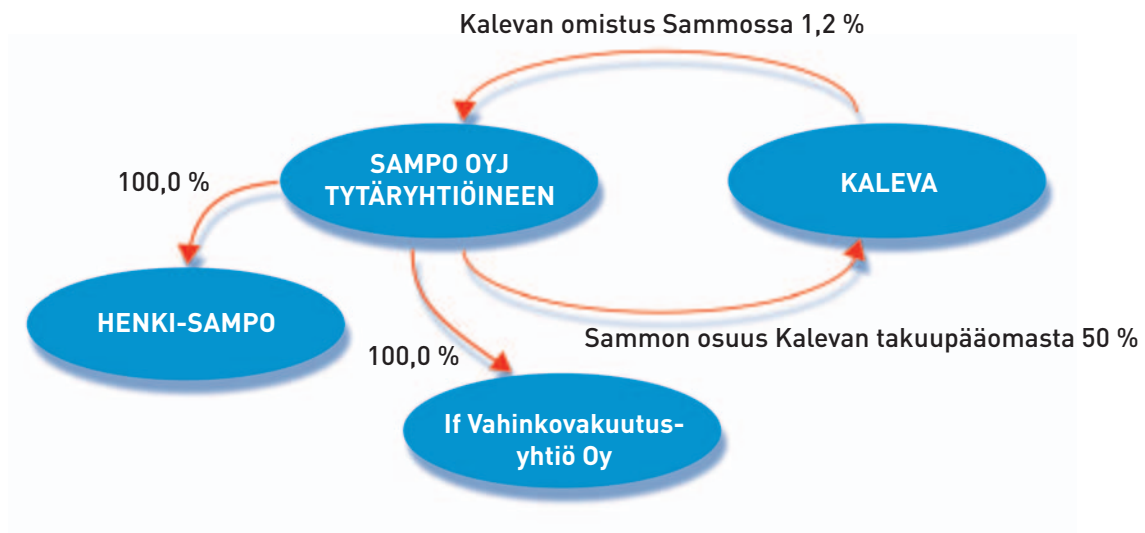
Kaleva keskittyy myymään uusia ryhmähenkivakuutuksia yhtiöiden yhteistyösopimuksen piirissä olevien toimihenkilö- ja palkansaajajärjestöjen jäsenille. Lisäksi Kaleva hoitaa ennen vuotta 1997 otettuja yksilöllisiä riski- ja säästöhenkivakuutuksia. Keskinäisenä yhtiönä Kaleva ei kuulu Sampo-konserniin.

Henki-Sammon vakuutuspalvelujen pääasiallisia jakeluteitä ovat Sampo Pankin ja Ifin konttoriverkostot. Yritysasiakkaiden vaativissa henkivakuutusratkaisuisissa verkostoja avustaa henkivakuutuksen alueellinen myyntiorganisaatio. Työeläkeyhtiö Varman yhteyspäälliköillä on myös merkittävä rooli yritysten lisäeläkeratkaisujen tarjonnassa. Vaativimmat yritysten ja yhteisöjen vakuutusratkaisut hoidetaan Henki-Sammon pääkonttorissa. Ulkopuolisten vakuutustenvälittäjien merkitys on kasvamassa sekä yritysten että

henkilöasiakkaiden segmenteissä, mutta on edelleen vähäinen.

Pankki- ja vakuutusasiakkaiden käytettävissä ovat monipuoliset Internet- ja puhelinpalvelut. Niiden kautta voi palveluavaimilla turvallisesti aloittaa myös vakuutussäästämisen silloin kun se itselle parhaiten sopii.

Verkon välityksellä voi osoitteissa www.henki-sampo.fi ja www.kalevakuutus.fi tehdä myös henkivakuutuksiin liittyviä muutoksia ja saada korvausasian vireille. Valtaosalle Ifin ja Kalevan yhteistyöjärjestöjä on avattu yhteys, jonka kautta jäsenet voivat järjestönsä kotisivujen kautta tutustua monipuolisiin jäsenetuihin, muun muassa Kalevan uudistuneeseen Ryhmäsampo Primus -vakuutukseen. Ryhmäsammosta ja If-yhteistyöstä on lisää tekstiä tämän vuosikertomuksen sivuilla 5 ja 43.

Avaintietoja Sammon henkivakuutuksesta

Meur	Kaleva		Henki-Sampo	
	2005	2004	2005	2004
Vakuutusmaksutulo (omalla vastuulla)	61	106	628	494
Sijoitustoiminnan nettotuotot	116	96	625	408
Muut vakuutustekniset tuotot			1	3
Maksetut korvaukset (omalla vastuulla)	-130	-156	-436	-420
Vastuuelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	57	30	-482	-231
Liikekulut	-6	-7	-49	-42
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	98	69	287	212
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0
Liikevoitto	98	69	287	212
Tasoitusmäärän muutos	-3	-2	2	-2
Lisäedut	-88	-57	-11	6
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	7	10	278	216
Liikekustannussuhde, %	60	62	90	97
Henkilöstö keskimäärin	41	44	246	249
Vakuutustekninen vastuuelva (omalla vastuulla)	1 257	1 223	5 961	5 467
Taseen loppusumma	1 435	1 388	6 705	6 030
Arvostuserot	235	147	618	438
Toimintapääoma	394	304	1 072	836
Toimintapääoma-aste, %	545	390	474	388
Vakavaraisuuspääoma	427	334	1 259	842
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta, josta on vähennetty tasoitusmäärä ja 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelasta	34,9	28,0	21,4	17,5

Toimitusjohtajan katsaus

Riskihenkivakuuttaminen kasvussa

Vuosi sitten järkyttävä Kaakkois-Aasian katastrofi oli kaikkien huulilla. Maanjäristystä seurannut hyökyaalto surmasi yli 230 000 henkeä, joukossa runsaasti myös pohjoismaisia lomailijoita. Suomalaisien uhrien määräksi on vahvistunut 178, joista tähän mennessä on löydetty ja tunnistettu melkein kaikki.

Näyttää siltä, että katastrofin seurauksena suomalaiset ovat aikaisempaa kiinnostuneempia hankkimaan itselleen ja perheenjäsenilleen erimuotoista riskihenkivakuutusturvaa. Toisaalta myös vakuutusyhtiöt ovat aktivoituneet riskiturvan tarjonnassa. Pelkästään henkivakuutusyhtiöt myivät uusia riskihenkivakuutuksia vuonna 2005 noin 25 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna sekä vakuutuslaskelmilla että vakuutusmaksuilla mitattuna. Myös vahinkovakuutusyhtiöissä henkilöriskien vakuuttaminen oli vahvassa kasvussa.

Edellä kerrottua sosiaaliturvan täydentämistä kansalaisten omaehtoisella varautumisella suositellaan yhä enenevässä määrin valtakunnan johtavien poliitikkojen ja virkamiesten suulla – puoluekantaan tai taustaryhmään katsomatta. Vakuutusalan suuntaan on esitetty myös toiveita tuotevalikoiman laajentamiseksi vastaamaan paremmin ikääntyvän väestön tarpeita. Vakuutusyhtiöt ottavat mielellään haasteen vastaan. Samalla tulisi kuitenkin varmistaa, että Vakuutuslakia ja muita säädöksiä parhailaan uudistettaessa vakuutusyhtiöille jää aito mahdollisuus tarjota tuotteitaan jopa vuosikymmenien päähän ulottuville vakuutuskausille. Se on viime kädessä myös asiakkaiden edun mukaista.

Pandemia huolestuttaa

Vuosi 2005 toi mukanaan uudet huolenaiheet. Aasiasta liikkeelle lähtenyt

H5N1-viruksen aiheuttama lintuinfluenssa on havaittu jo useimmissa Euroopan Unionin maissa. Tämän vuosikertomuksen ilmestyessä virus on hyvin suurella todennäköisyydellä rantautunut myös Suomeen ensimmäisten muuttolintujen mukana.

Toistaiseksi virus on tarttunut sairaista linnuista vain muutamaan sataan ihmiseen. Viruksen vaarallisuutta kuvaa kuitenkin se, että noin puolet tartunnan saaneista on kuolleet. Viranomaiset kaikkialla maailmassa ovat tässä vaiheessa keskittyneet jakamaan oikeaa informaatiota lintuinfluenssasta ja sen leviämisestä sekä laatimaan eriasteisia valmiussuunnitelmia varsinaisen pandemian eli ihmisestä ihmiseen tarttuvan maailmanlaajuisen epidemian varalle.

Mahdollisen pandemian seurauksista on Suomessa tehty erilaisia skenaarioita, joissa esitetään arvioita sairastuvien ihmisten lukumäärästä, sairaalahoitoa vaativista tapauksista ja viruksen aiheuttamasta lisäkuolleisuudesta. Yhden perusskenaarion mukaan kuolleiden määrä voisi nousta noin 10 000 hengellä, kun keskimäärin Suomessa kuolee vuosittain noin 50 000 henkeä. Lisäkuolleisuus kohdistunee voimakkaimmin aktiiviväestöön, jonka kuolleisuus saattaa siten moninkertaistua.

Myös Kalevassa lintuinfluenssan etenemistä seurataan valppaasti. Yhtiössä on tehty karkeita arvioita pandemian taloudellisista seuraamuksista. Esimerkkinä voidaan todeta, että kuolleisuuden kaksinkertaistuminen Kalevan vakuutettujen joukossa merkitsee noin 12 miljoonan euron kasvua vuotui-

seen korvausmenoon. Kalevan vahvat vakavaraisuuspuskurit kestävät sinällään paljon suuremmatkin katastrofit. Koska maailmanlaajuinen pandemia aiheuttaa todennäköisesti vakavia häiriöitä myös sijoitusmarkkinoilla, on sen kokonaisvaikutusta vaikea arvioida Kalevan toimintaan ja taloudelliseen tilaan.

Kalevalla jälleen hyvä vuosi

Kalevalle kulunut vuosi oli taloudellisesti varsin hyvä. Yhtiö vahvisti asemaansa palkansaajien ja toimihenkilöiden johtavana riskihenkivakuuttajana ja paransi edelleen vakavaraisuuttaan.

Kalevan sijoituskannan tuotto käyvin arvoin oli runsaat 200 miljoonaa euroa eli 13,4 prosenttia keskimääräiselle sijoitettuna olleelle pääomalle. Tuottoaste oli yksi kotimaisten vakuutusyhtiöiden korkeimmista vuonna 2005. Kalevan hyvästä tuloksesta riitti-

kin runsaasti jaettavaa vakuutuksenottajille. Asiakkaille maksetut tai varatut lisäedut nousivat kertomusvuonna 88 miljoonaan euroon riskiliikkeen lisäedut mukaan lukien.

Vakuutussäästöille 4,5 prosentin laskuperustekorona lisäksi annetun asiakashyvityksen jääminen 0,5 prosenttiin on aiheuttanut jonkin verran kyselyjä asiakkaiden taholta. Kyseessä on Kalevan tietoinen päätös siirtää hyvitysten painopistettä vakuutuksen päätyttyä maksettaviin lisäetuihin, jotka asiakashyvityksistä poiketen eivät kasvata yhtiön taseen korkoriskiä. Näin menetellen voidaan vakuutussäästöille helpommin hakea hyvää tuottoa myös tulevina vuosina ja vuosikymmeninä.

Ryhäsampo entistäkin paremmaksi

Kalevan ainoa myynnissä oleva tuote Ryhäsampo uudistui kertomusvuoden aikana merkittävästi. Yhteistyön piirissä olevien palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille räätälöidyssä ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksessa muun muassa vakuutusturvan koko on nyt aikaisempaa vapaammin valittavissa, samoin turvakomponenttien päättymisikä. Ryhäsampo integroitiin myös uudelleen lfin tarjousjärjestelmiin ja lf-sopimukseen, mikä mahdollistaa taas järjestöasiakkaiden kovasti kaipaaman maksujen monieräisyyden.

Uudistunut tuote, Ryhäsampo Primus, tarjoaa järjestöasiakkaalle parhaan mahdollisen perustan rakennettaessa perheelle kattavaa turvaa henkilöriskien varalta. Yhteistyössä lf Vahinkovakuutusyhtiön kanssa Kaleva on jo käynnistänyt tuotteen tehostetun tarjonnan uusille asiakkaille, ja vastaanotto on ollut varsin hyvä. Uudet tuoteominaisuudet tulevat olemassa olevien asiakkaiden käyttöön vuosieräpäivittäin kesäkuusta 2006 alkaen.

Uusia päättäjiä

Kulunut vuosi oli Kalevan edustajiston vaalivuosi. Puolet Kalevan 30 luottamusmiehestä oli erovuorossa vuoden 2005 päättyessä. Kertomusvuoden marraskuussa pidetyissä postivaaleissa erovuoroisten tilalle valittiin yhdeksän ensikertalaista kuuden erovuoroisen uudistaessa mandaattinsa.

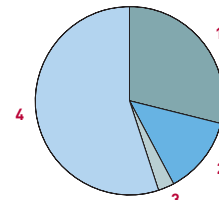
Vakuutuksenottajien aktiivisuus oli vaaleissa kiitettävä, sillä lähes 40 000 osakasta eli 15,4 prosenttia äänioikeutetuista osallistui vaaliin. Vaalipostin mukana saadut kehitysideoita sekä epäasiallisen palautteen vähäisyys ilahduttivat myös yhtiön johtoa.

Lopuksi kiitän kaikkia Kalevan asiakkaita yhtiötä kohtaan vuonna 2005 osoitetusta luottamuksesta. Samalla kiitän myös kaikkia toimihenkilöitä ja asiamiehiä sekä yhteistyöyhtiöitä, jotka ovat monin tavoin osallistuneet asiakaskuntamme palvelemiseen kertomusvuoden aikana.

Helsinki, maaliskuussa 2006

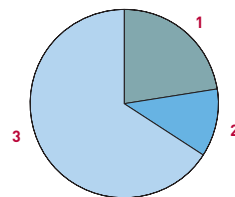
Matti Rantanen

Kalevan vakuutuskanta 31.12.2005 (kpl)

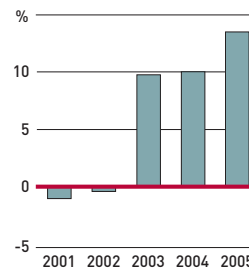
1	Optimit	81 439
2	Perinteiset henkivakuutukset	37 599
3	Joustoturvan henkivakuutukset	8 293
4	Ryhäsammot	155 431

Maksutulon markkinaosuudet Kotitalouksien riskihenkivakuutus Yhteensä 151,6 Meur

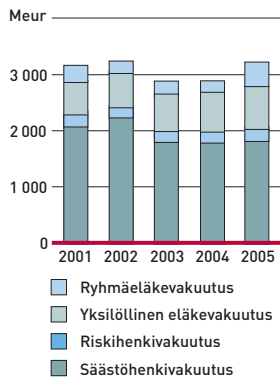
1	Kaleva	22,6 %
2	Henki-Sampo	11,5 %
3	Muut	65,9 %

Kalevan sijoituskannan tuotto (käyvin arvoin)

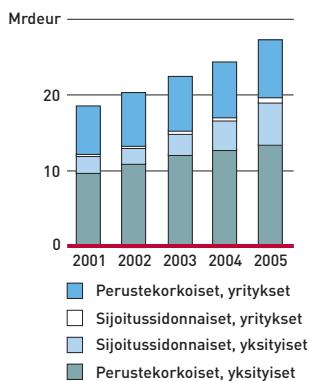

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan toimintakertomus 2005

Henkivakuutusyhtiöiden ensivakuutuksen maksutulo Suomessa

Henkivakuutussäästöt (Alan kotimainen liike)

Alan kehitys kotimaassa

Henkivakuutusmarkkinoiden maksutulo kasvoi 10 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 3,2 miljardia euroa (2,9 miljardia euroa vuonna 2004). Maksutulossa oli 199 miljoonaa euroa (24) vastuunsiirtoja ryhmäeläkevakuutukseen. Ilman vastuunsiirtoja maksutulon kasvu jäi vajaaseen prosenttiin.

Uusia yksilöllisiä eläkevakuutuksia myytiin runsaat 58 000 kappaletta (45 000). Myynnin voimakas kasvu johtui verosääntöjen selkiytymisestä. Myös uusien riskihenkivakuutusten myynti kasvoi merkittävästi eli runsaat 25 prosenttia. Osakemarkkinoiden myönteinen kehitys paransi yhtiöiden vakavaraisuuspääomia ja vauhditti sijoitussidonnaisten säästöhenkivakuutusten myyntiä sekä vakuutussäästöjen kasvua.

Pääosin perustekorkoisesta liikkeestä koostuvat alan vakuutussäästöt kasvoivat kertomusvuoden aikana lähes 10 prosenttia ja olivat noin 27 miljardia euroa (24), joista sijoitussidonnaisia vakuutussäästöjä oli 6 miljardia euroa (4). Sijoitussidonnaisista vakuutussäästöistä kotitalouksilla on lähes 5,4 miljardia euroa (3,8). Kotitalouksien yhteenlasketusta noin 110 miljardin euron (90) rahoitusvarallisuudesta vakuutussäästöjen osuus oli 17 prosenttia (18).

Yksityishenkilöiden ottamien vakuutusten maksutulo kasvoi vajaat 5 prosenttia ja oli 2 442 miljoonaa euroa (2 335). Yritysvakuutusten maksutulo kasvoi eläkevakuutusten vastuunsiirtojen seurauksena kolmanneksen ja oli 763 miljoonaa euroa (573). Kotitalouksien osuus alan maksutulosta oli 76 prosenttia (80).

Sijoitussidonnaisten eläkevakuutusten maksutulon kasvu hidastui, ja maksutuloa kertyi 408 miljoonaa euroa (380). Säästöhenkivakuutusten puolella sijoitussidonnaisten vakuutusten kasvu sen sijaan oli erittäin vahvaa ja maksu-

tuloa kertyi 898 miljoonaa euroa (690). Sijoitussidonnaisten tuotteiden yhteenlaskettu maksutulo kasvoi runsaat 22 prosenttia ja niiden osuus alan kokonaismaksutulosta nousi yli 40 prosenttiin (37).

Perustekorollisten säästöhenkivakuutusten maksutulo jäi lähes 10 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi ja oli 907 miljoonaa euroa (1 006). Myös perustekorollisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo aleni noin 10 prosenttia ja oli 368 miljoonaa euroa (412). Samalla yksilöllisen eläkevakuutuksen kokonaismaksutulo kääntyi alalla lievään laskuun ensimmäisen kerran vuoden 1993 jälkeen. Silloinkin alenema johtui merkittävästä verosääntöjen muutoksesta.

Ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo kaksinkertaistui ja oli 422 miljoonaa euroa (212). Eläkesäätiöiden vastuunsiirtoihin liittyvän maksutulon osuus oli 199 miljoonaa euroa (24).

Riskihenkivakuutusten maksutulo ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta oli 194 miljoonaa euroa (193).

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta kertyi maksutuloa lähes 35 miljoonaa euroa (34). Kertomusvuoden alussa poolin sääntöjä muutettiin merkittävästi. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen jakelijoina toimivat vahinkovakuutusyhtiöt eivät ole enää poolin osakkaita, ja koko maksutulo kirjautuu poolin osakkaina oleville henkivakuutusyhtiöille. Myös henkivakuutusyhtiöiden väliset pooliosuudet muuttuivat olennaisesti. Uusien sääntöjen mukaan ne perustuvat pelkästään osakasyhtiöiden poolille välittämään nettomaksutuloon.

Kaleva-konsernin rakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan konserniin kuului 31.12.2005 emoyhtiön lisäksi 8 suomalaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä sekä yksi asunto- ja yksi kiinteistöyhtiö osak-

kuusyhtiönä. Tilikauden aikana konsernista poistui myynnin seurauksena yksi asunto- ja 6 kiinteistöyhtiötä. Lisäksi konserniin kuuluu täysin omistettu tytäryhtiö Finanssi-Sampo Oy.

TOIMINNAN TULOS

Vakuutusmaksutulo

Kalevan hallitus päätti vuonna 2004 Optimi-vakuutusten maksurajoituksista. Rajoitusten vaikutus näkyi selvästi vuoden 2005 maksutulossa sitä alentavana tekijänä.

Kalevan maksutulo ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta oli kertomusvuonna 67,5 miljoonaa euroa (101,8). Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen maksutulo oli - 14,1 miljoonaa euroa (7,9) ja muun ryhmähenkivakuutuksen maksutulo oli 16,6 miljoonaa euroa (16,2).

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin uudelleen järjestelyssä Kalevan pooliosuus aleni merkittävästi. Vuoden 2004 loppuun vallinneessa vanhassa rakenteessa Kalevan osuus poolin maksutulosta ja vastuista oli runsaat 20 prosenttia, joka perustui Kalevan muun riskihenkivakuutuksen korkeaan markkinaosuuteen. Uudessa mallissa Kalevan pooliosuus on vain 0,4 prosenttia If Vahinkovakuutusyhtiön välittämän liikkeen kirjautuessa pääosin Henki-Sampoon. Kalevalla ollut ylimääräinen osuus poolin vastuuvälästä purettiin tilivuoden aikana, mikä näkyy negatiivisena maksutulokirjauksena.

Yksilöllisen henkivakuutuksen osuus maksutulosta oli 50,9 miljoonaa euroa (85,7). Jatkuvia maksuja kirjattiin päättyneenä vuonna 41,8 miljoonaa euroa (46,7). Koko Kalevan maksutulo liittyy laskuperustekorolliseen liikkeeseen.

Säästöhenkivakuutusten lisämaksurajoitusten ja työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin muutosten seurauksena Kalevan markkinaosuus

alan kokonaismaksutulosta aleni 1,7 prosenttiin (3,8). Toiminnan painopistealueella, palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen riskihenkivakuuttajana, Kaleva oli edelleen selvä markkinajohtaja runsaan 50 prosentin markkinaosuudellaan.

Sijoitustoiminta

Kalevan sijoituskanta oli vuoden 2005 päättyessä markkina-arvoltaan 1 639 miljoonaa euroa (1 514). Sijoituksista 60 prosenttia (60) oli korkosijoituksia, lainoja ja talletuksia, 34 prosenttia (29) osakkeita sekä 4 prosenttia (9) kiinteistöinvestointeja. Sijoituskannan jakautuma oli pääosin sijoitussuunnitelmassa asetettujen tavoitetilän mukainen.

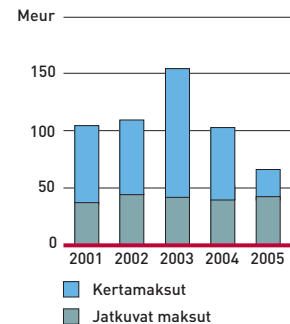
Korkosijoituksissa kannan duratio pidettiin koko vuoden vertailuindeksin mukaisen kannan duratiota lyhyempänä. Lyhytten korkosijoitusten ylipainotusta on vallitsevassa korkotilanteessa jatkettu myös vuoden 2006 puolella. Pitkistä korkosijoituksista saatavan lisätuoton ei katsota olevan riittävä niihin liittyvään riskiin suhteutettuna.

Sijoitusten arvostuserot olivat tilivuoden päättyessä runsaat 235 miljoonaa euroa (147). Arvostuseroista 220 miljoonaa euroa (114) liittyy osakkeisiin, 5 miljoonaa euroa (18) korkosijoituksiin ja 10 miljoonaa euroa (15) kiinteistöihin.

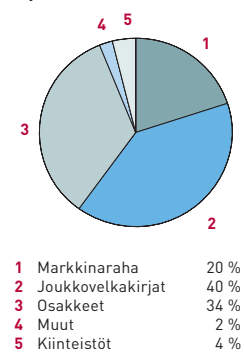
Kertomusvuoden päättyessä ulkomaisten sijoitusten osuus Kalevan sijoituskannasta oli 53 prosenttia (50), josta noin 60 prosenttia oli tehty euro-maihin. Osakkeista ulkomaisten sijoitusten osuus oli 37 prosenttia (37) ja korkosijoituksista 63 prosenttia (62). Muita kuin euromääräisiä sijoituksia oli vuoden 2005 päättyessä 151 miljoonaa euroa (153). Tästä vajaat 40 prosenttia (40) oli suojattu valuuttakurssiriskiltä terminoimalla ja optiostrategioilla.

Kalevan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 116,3 miljoonaa euroa (96,0). Tuottoihin sisältyy myyntivoittoa 74,1

Kalevan maksutulo (ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta)

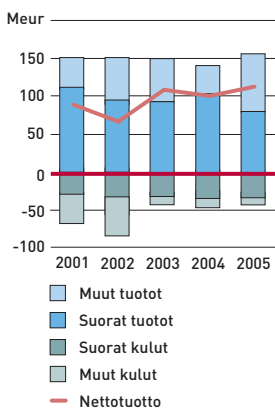

Kalevan sijoituskanta 31.12.2005 Käyvin arvoon 1 639 Meur

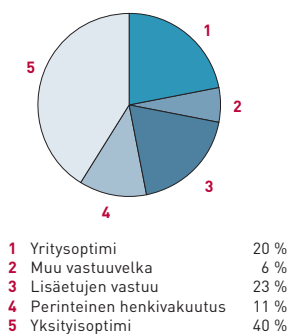

Kalevan sijoitustoiminta

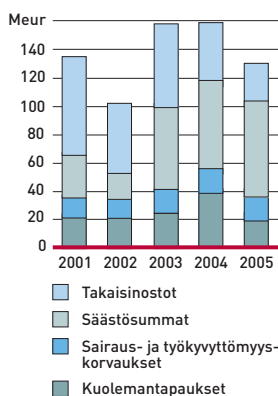

Kalevan vastuuelka 31.12.2005

Omalla vastuulla oleva vastuuelka yhteensä 1 257 Meur

Kalevan maksetut korvaukset (ilman liikekuluja)

miljoonaa euroa (35,0), osinkotuottoja 11,6 miljoonaa euroa (31,0) sekä arvonalennusten palautuksia 3,7 miljoonaa euroa (5,9).

Kertomusvuoden aikana Kalevan kiinteistösijoitusten osuutta pienennettiin merkittävästi myymällä kiinteistökohteita noin 85 miljoonalla eurolla. Pääosa myynneistä kohdistui perustetulle kiinteistö pääomarahastolle, jonka sijoittajaksi Kaleva ryhtyi. Myyntien seurauksena Kalevan kiinteistöjen käypä arvo vuoden 2005 lopussa oli 56,5 miljoonaa euroa.

Rakennetusta 48 900 neliömetrin kiinteistökannasta vajaakäyttöaste oli 7,6 prosenttia (5,8). Rakennetun kiinteistökannan nettotuotto käyville arvoille laskettuna oli 6,5 prosenttia ennen poistoja. Koko kiinteistökannan tuotto arvomuutokset mukaan lukien oli 6,3 prosenttia (6,1).

Kertomusvuoden aikana Kaleva myi runsaat miljoona kappaletta omistamia Sampo Oyj:n A-osakkeita. Vuoden 2005 päättyessä Sampo oli 102,8 miljoonan euron markkina-arvollaan edelleen Kalevan ylivoimaisesti suurin osakeomistus.

Vuoden 2005 sijoitustoiminnan kuluihin sisältyi arvonalennuksia, poistoja ja myyntitappioita 6,0 miljoonaa euroa (11,2), josta koti- ja ulkomaisten pörssiosakkeiden arvonalennukset olivat 2,6 miljoonaa euroa ja myyntitappiot 0,4 miljoonaa euroa.

Kalevan sijoituskannan tuotto oli 13,4 prosenttia (10,0) käyvin arvoin laskettuna. Parhaiten tuottivat ulkomaiset osakkeet, joiden tuotto nousi 40,4 prosenttiin. Myös kotimaisten osakkeiden tuotto oli erittäin hyvä eli 37,4 prosenttia.

Vastuuelka, asiakashyvytykset

Kalevan vastuuelka oli kertomusvuoden päättyessä 1 257 miljoonaa euroa (1 223), josta korvausvastuun osuus oli 57 miljoonaa euroa (56). Korvaus-

vastuuseen sisältyy lähes 33 miljoonan euron suuruinen tasoitusmäärä (30). Vastuuelka on laskettu samaa 4,5 prosentin korkoa käyttäen kuin vakuutusmaksut.

Vakuutusmaksuvastuuseen on varattu vakuutussäästöille vuodelta 2005 annettaviin asiakashyvytyksiin 5,3 miljoonaa euroa (13,6). Tulevien vuosien lisäetuja varten on varattu yhteensä 283,3 miljoonaa euroa (226,9), josta ns. terminaalibonusvastuun osuus on 254,0 miljoonaa euroa (169,8).

Kaikille Kalevan säästöhenkivakuutuksille annettiin vuodelta 2005 4,5 prosentin laskuperustekorona lisäksi 0,5 prosentin asiakashyvytyksinä. Kokonaishyvytyksien oli siten 5 prosenttia.

Korvauskulut

Kalevan korvauskulut olivat yhteensä 130,9 miljoonaa euroa (158,5). Korvauskuluista takaisinostoja oli 23,7 miljoonaa euroa (38,9) ja sopimuksen mukaisen vakuutusajan päättyessä maksettua pääomasuorituksia 70,1 miljoonaa euroa (63,2).

Maksettuihin korvauksiin sisältyy vuoden 2003 alussa käynnistyneen uuden säästövakuutusten lisäetujärjestelmän mukaisia terminaalibonusyhteensä 22,2 miljoonaa euroa (22,4). Lisäeduista suurin osa, 18,8 miljoonaa euroa, maksettiin sopimuksen mukaan erääntyneille säästösummille. Uusi lisäetu korotti maksettua säästösummia keskimäärin 37 prosentilla.

Riskiliikkeen tulos oli sairauskulu- vakuutuksia lukuun ottamatta hyvä, ja riskiliikkeen ylijäämästä siirrettiin 2,2 miljoonaa euroa tasoitusmäärään. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia maksettiin yhteensä 15,9 miljoonaa euroa (15,8) ja kuolemantapauskorvauksia 19,7 miljoonaa euroa (39,4).

Liikekulut, henkilöstö

Tuloslaskelmaan kirjatut liikekulut alenevat edellisestä vuodesta ja olivat 6,2

miljoonaa euroa (6,8). Oikeamman kuvan kustannuskehityksestä saa, kun edellä oleviin lukuihin lisätään korvauskuluihin kirjattavat korvausten käsittelykulut. Näin lasketut liikekustannukset alenivat vuonna 2005 ja olivat 7,8 miljoonaa euroa (8,6).

Kalevan konsernin palveluksessa oli vuonna 2005 keskimäärin 41 (44) henkilöä.

Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde oli kertomusvuonna 59,6 prosenttia (61,7). Nykyisen laajuisella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos ja vakavaraisuus

Kalevan konsernin taloudellinen tulos vuonna 2005 oli hyvä. Tilikauden voitto oli konsernissa 7,3 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 4,9 miljoonaa euroa (5,0). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät emoyhtiön voittoa 88,2 miljoonalla eurolla (56,7).

Emoyhtiö teki tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot, kuitenkin enintään elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Tehdyt poistot olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, jotka olivat 0,1 miljoonaa euroa suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat. Poistoro oli tilinpäätöksessä 2,1 miljoonaa euroa. Varausten kokonaismäärä oli tilivuoden päättyessä 2,6 miljoonaa euroa.

Kalevan vakavaraisuus vahvistui kertomusvuonna osakemarkkinoiden myönteisen kehityksen seurauksena. Toimintapääoma oli tilinpäätöksessä 394 miljoonaa euroa (304), joka on 5,4-kertainen vaadittuun vähimmäismäärään nähden. Yhtiön vakavaraisuuspääoma eli toimintapääoma lisätynä tasoitusmäärällä oli 427 miljoonaa euroa (334). Vakavaraisuuspääoma oli

siten 34,9 prosenttia (28,0) omalla vastuulla olevasta vastuuvélasta, josta on vähennetty tasoitusmäärä.

Parhaiten Kalevan vakavaraisuus-asetamaa kuvaa niin sanottu laajennettu toimintapääoma, joka oli tilivuoden päättyessä runsaat 670 miljoonaa euroa. Määrä on lähes 70 prosenttia yhtiön varsinaisesta vastuuvélasta.

Kalevan konsernin taseen loppusumma oli 1 435 miljoonaa euroa (1 388) ja oma pääoma 160,1 miljoonaa euroa (153,7), josta jakokelpoista omaa pääomaa oli 148,4 miljoonaa euroa.

Tulevaisuuden näkymät

Kalevan toiminta painottuu tulevaisuudessa palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuutuksiin, kun yhtiö ei myy uusia säästömuotoisia henkivakuutuksia. Järjestöille markkinoitava Ryhmäsampo-tuote uudistui vuoden 2005 aikana merkittävästi ja sen myynti ja hoito integroitiin uudelleen If Vahinkovakuutus Oy:n järjestelmiin ja prosesseihin. Uuden tuotteen, Ryhmäsampo Primuksen myynti käynnistyi Ifin verkostossa vuoden 2005 elokuussa. Uudistusten seurauksena Ryhmäsammon myynnin uskotaan kasvavan huomattavasti.

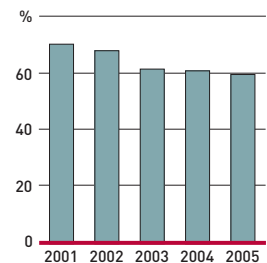
Kalevan vahva vakavaraisuus-asetama, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä sijoituskanta mahdollistavat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen.

Riskienhallinta

Kalevan riskit muodostuvat vakuutusteknisistä riskeistä, sijoitustoiminnan riskeistä sekä erilaisten sisäisten prosessien riskeistä eli operatiivisista riskeistä.

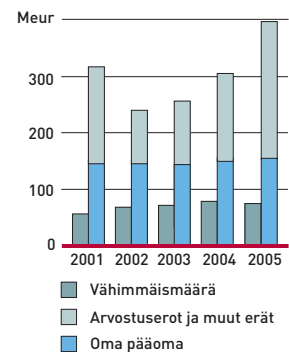
Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko yhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty muun muassa Vakuutusvalvontaviraston määräyksissä. Riskienhallintasuunnitelmaan liittyy

Kalevan liikekustannussuhde

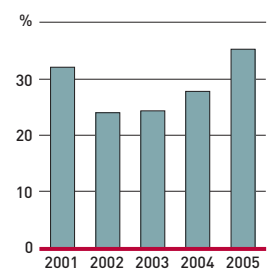
Kalevan toimintapääoma

Toimintapääoma on yhtiön varallisuus vähennettynä veloilla

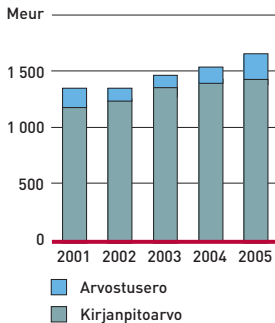

Kalevan vakavaraisuusaste

Vakavaraisuuspääoman suhde vastuuvélkaan (pl. tasoitusmäärä)

Kalevan tase käyvin arvoin

kiinteästi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi vuonna 2004 laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Kalevan riskienhallinnan yleiset periaatteet, riskienhallinnan vastuu ja valvonta, organisointi sekä prosessit ja riskit.

Yhtiön hallinto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 28.4.2005 hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 23. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä uudeksi kolmivuotiskaudeksi valittiin Matti Apunen, Markku Jalonen, Lasse Koivu, Jari Kokkonen, Teemu Lehtinen, Paavo Prepula ja Jorma Terentjeff. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin puheenjohtaja Ilkka Joenpalo hallintoneuvostosta eronneen Jukka Huovilan jäljellä olevaksi toimikaudeksi vuoden 2006 yhtiökokoukseen asti ja talouspäällikkö Pentti Jaskari hallintoneuvostosta eronneen Erkki Toivosen jäljellä olevaksi toimikaudeksi vuoden 2006 yhtiökokoukseen asti.

Hallintoneuvosto valitsi 10.11.2005 pitämässään kokouksessa puheenjohtajakseen hallituksen puheenjohtaja Klaus Sohlbergin ja varapuheenjohtajakseen kouluneuvos Erkki Kangasnie-

men seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävään vaaliin saakka.

Hallituksen jäseninä toimivat kokouksettavuoden ajan varatoimitusjohtaja, konsernijohtajan varamies Kari Stadigh puheenjohtajana, varatoimitusjohtaja Markku Hyvärinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rehtori Eero O. Kasanen, toimitusjohtaja Hannu Kokkonen, johtaja Sirpa Mannila ja johtaja Hannu Tarvonen.

Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä Sirpa Mannila valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2006–2008. Hannu Kokkonen tilalle uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin johtaja Paula Salonen If Vahinkovakuutusyhtiöstä samoin kolmivuotiskaudeksi 2006–2008.

Kertomusvuoden marraskuun 10.–28. päivinä pidetyillä postivaaleilla valittiin erovuoroisten luottamusmiesten tilalle 15 uutta luottamusmiestä, joiden kahdeksanvuotinen toimikausi alkoi vuoden 2006 alussa. Äänioikeuttaan käytti vaaleissa runsaat 39 000 Kalevan vakuutuksenottajaa eli 15,4 prosenttia Kalevan 255 000 vakuutuksenottajasta.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Kalevan konsernin jakokelpoinen vapaa oma pääoma oli tilinpäätöksessä 148 393 284,51 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön tilikauden voitto ja edelliseltä tilikaudelta siirtyneet voittovarot, yhteensä 4 950 861,55 euroa, käytetään siten, että takuupääomalle maksetaan korkoa 840 000,00 euroa, varmuusrahastoon siirretään 4 000 000,00 euroa ja loput 110 861,55 euroa jätetään tulostilille.

Jos ehdotus hyväksytään, yhtiön rahastot ovat seuraavat:

Takuupääoma	euroa	8 409 396,32
Pohjarahasto	euroa	168 187,93
Varmuusrahasto	euroa	145 977 723,85
Rahastot yhteensä	euroa	154 555 308,10

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2006

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KALEVA

Hallitus

Kari Stadigh
Hallituksen
puheenjohtaja

Markku Hyvärinen
Hallituksen
varapuheenjohtaja

Eero O. Kasanen

Sirpa Mannila

Paula Salonen

Hannu Tarvonen

Matti Rantanen
Toimitusjohtaja

Edellä oleva tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 20. päivänä maaliskuuta 2006

Tomi Englund
KHT

Kunto Pekkala
KHT

Konsernituloslaskelma

1 000 euroa	2005	2004
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	53 555	109 824
Jälleenvakuuttajien osuus	7 019	-4 072
	60 574	105 752
Sijoitustoiminnan tuotot	155 269	139 332
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-130 938	-159 848
Jälleenvakuuttajien osuus	1 182	3 807
	-129 756	-156 041
Korvausvastuun muutos	162	-2 453
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 246	-50
	-1 084	-2 503
	-130 840	-158 544
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-25 359	-25 496
Jälleenvakuuttajien osuus	-7 316	-306
	-32 675	-25 802
Liikekulut	-6 183	-6 844
Sijoitustoiminnan kulut	-38 398	-39 161
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu	-72	-70
Vakuutustekninen tulos	7 675	14 663
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut tuotot		
Muut tuotot	32 367	12 258
Muut kulut		
Konserniliikearvon poisto		-200
Muut	-30 450	-11 436
	-30 450	-11 636
Osuus osakkuusyritysten voitoista / tappioista		-1 433
Voitto / tappio ennen satunnaisia eriä	9 592	13 852
Tuloverot		
Tilikauden verot	-2 590	-5 667
Aikaisempien tilikausien verot	-21	
Laskennalliset verot	306	39
	-2 305	-5 628
Tilikauden voitto / tappio	7 287	8 224

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 euroa

2005

2004

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutusmaksutulo

Vakuutusmaksutulo	53 555	109 824
Jälleenvakuuttajien osuus	7 019	-4 072

60 574 105 752

Sijoitustoiminnan tuotot

157 469 143 557

Korvauskulut

Maksetut korvaukset	-130 938	-159 848
Jälleenvakuuttajien osuus	1 182	3 807

-129 756 -156 041

Korvausvastuun muutos

162 -2 453

Jälleenvakuuttajien osuus -1 246 -50

-1 084 -2 503

-130 840 -158 544

Vakuutusmaksuvastuun muutos

Vakuutusmaksuvastuun muutos -25 359 -25 496

Jälleenvakuuttajien osuus -7 316 -306

-32 675 -25 802

Liikekulut

-6 182 -6 844

Sijoitustoiminnan kulut

-41 119 -47 472

Sijoitusten arvonorotusten oikaisu

-72 -70

Vakuutustekninen tulos

7 155 10 577

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Muut tuotot

156

Tilinpäätössiirrot

Poistoeron muutos -107 -43

Vapaaehtoisten varausten muutos

Luottotappiovarauksen lisäys/vähennys 402 169

295 126

Tuloverot

Tilikauden verot -2 490 -5 813

Aikaisempien tilikausien verot -21 -5 813

-2 511 -5 813

Tilikauden voitto / tappio

4 939 5 046

Konsernitase

1 000 euroa	2005	2004
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	17	20
Muut pitkävaikuttiset menot	1 392	529
	1 409	549
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	46 487	125 245
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	428 630	378 521
Rahoitusmarkkinavälineet	772 104	823 553
Muut lainasaamiset	2 573	3 107
Talletukset	132 600	19 937
	1 335 907	1 225 118
	1 382 394	1 350 363
Saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta		
Vakuutuskenottajilta		102
Jälleenvakuutustoiminnasta	32	27
Muut saamiset	15 072	4 770
	15 104	4 899
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	37	66
Muut aineelliset hyödykkeet	40	40
	77	106
Rahat ja pankkisaamiset	2 753	1 735
Muu omaisuus	18 199	18 900
	21 029	20 741
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	10 663	11 053
Muut siirtosaamiset	4 820	616
	15 483	11 669
	1 435 419	1 388 221

1 000 euroa**2005****2004****VASTATTAVAA****Oma pääoma**

Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Arvonkorotusrahasto	841	841
Varmuusrahasto	141 978	137 578
Muut rahastot	137	77
Edellisten tilikausien voitto / tappio	1 252	-1 632
Tilikauden voitto	7 287	8 224
	160 072	153 665

Vakuutustekninen vastuvelka

Vakuutusmaksuvastuu	1 199 424	1 174 066
Jälleenvakuuttajien osuus		-7 316
	1 199 424	1 166 750
Korvausvastuu	57 429	57 591
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 246
	57 429	56 345
	1 256 853	1 223 095

Velat

Ensivakuutustoiminnasta	424	775
Jälleenvakuutustoiminnasta	81	234
Muut velat	16 480	8 169
Laskennalliset verovelat	794	1 100
	17 779	10 278

Siirtovelat

	715	1 183
	1 435 419	1 388 221

Emoyhtiön tase

1 000 euroa

2005

2004

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	17	20
Muut pitkävaikutteiset menot	1 392	529
	1 409	549

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	28 761	54 702
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	19 318	68 777
	48 079	123 479

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrittöissä

Saman konsernin yritykset		
Osakkeet ja osuudet	18 371	18 371

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	430 378	378 521
Rahoitusmarkkinavälineet	772 104	823 553
Muut lainasaamiset	2 573	3 107
Talletukset	132 600	19 937
	1 337 655	1 225 118

1 404 105

1 366 968

Saamiset

Ensivakuutustoiminnasta		
Vakuutusentajilta		102
Jälleenvakuutustoiminnasta	32	27
Muut saamiset	16 040	7 475
	16 072	7 604

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	37	66
Muut aineelliset hyödykkeet	40	40
	77	106

Rahat ja pankkisaamiset	2 742	1 728
	2 819	1 834

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat	10 658	11 049
Muut siirtosaamiset	185	391
	10 843	11 440

1 435 248

1 388 395

1 000 euroa**2005****2004****VASTATTAVAA****Oma pääoma**

Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Muut rahastot		
Varmuusrahasto	141 978	137 578
Hallituksen käyttövarat	137	77
Edellisten tilikausien voitto	12	306
Tilikauden voitto	4 939	5 046
	155 643	151 584

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	2 064	1 957
Vapaaehtoiset varaukset		
Luottotappiovaraus	487	889
	2 551	2 846

Vakuutustekninen vastuvelka

Vakuutusmaksuvastuu	1 199 424	1 174 066
Jälleenvakuuttajien osuus		-7 316
	1 199 424	1 166 750
Korvausvastuu	57 429	57 591
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 246
	57 429	56 345
	1 256 853	1 223 095

Velat

Ensivakuutustoiminnasta	424	775
Jälleenvakuutustoiminnasta	81	234
Muut velat	19 134	8 680
	19 639	9 689

Siirtovelat

	562	1 181
	1 435 248	1 388 395

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta / voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	9 592	13 852	7 155	10 733
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	33 758	28 304	33 758	28 305
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	813	154	813	4 092
Realisoitumattomat kurssivoitot / -tappiot	-582	-508	-582	-508
Suunnitelman mukaiset poistot	2 013	3 190	534	460
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua				
Muut oikaisut	-49 425	-32 700	-51 893	-28 866
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-3 831	12 292	-10 215	14 216
Käyttö pääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-10 285	-1 665	-4 138	-1 005
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	7 553	171	9 545	-278
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-6 563	10 798	-4 808	12 933
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-229	-95	-181	-122
Maksetut välittömät verot	-2 611	-5 667	-2 511	-5 813
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-9 403	5 036	-7 500	6 998
Liiketoiminnan rahavirta	-9 403	5 036	-7 500	6 998
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-163 640	-101 217	-105 632	-117 848
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	287 520	125 749	228 306	121 322
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-498	-19 273	-1 199	-184
Investointien rahavirta	123 382	5 259	121 475	3 290
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-880	-850	-880	-850
Rahoituksen rahavirta	-880	-850	-880	-850
Rahavarojen muutos	113 099	9 445	113 095	9 438
Rahavarat tilikauden alussa	21 880	12 435	21 873	12 435
Rahavarat tilikauden lopussa	134 979	21 880	134 968	21 873
	113 099	9 445	113 095	9 438

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutusyhtiölain 10 luvun säännöksiä, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamaa asetusta sekä vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä noudatetaan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säännöksiä ja kirjanpitoasetusta siten kuin vakuutusyhtiölaissa ja STM:n asetuksessa säädetään.

Konsolidointiperiaatteet

Kalevan konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan lisäksi kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konserniin ei kuulu tytäryhtiöitä, joissa määräysvalta perustuu muuhun kuin äänivaltaan. Konserniin kuuluvat yhtiöt on eritelty liitetiedoissa ja konsernirakenteen muutokset on esitetty toimintakertomuksessa.

Konserniyhtiöiden tilinpäätökset sisällytetään konsernitilinpäätökseen yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisina.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja voitonjako eliminoidaan.

Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt otetaan mukaan hankintahetkestä lähtien ja myydyt olennaisilta osin luovutushetkeen asti.

Finanssi-Sammon tuloslaskelman erät on konsernituloslaskelmassa esitetty muissa tuotoissa ja muissa kuluissa. Taseessa Finanssi-Sammon vaihtomaisuus ja rahoitusarvopaperit esitetään kohdassa Muu omaisuus.

Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankinta-

menomenetelmää. Tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja yhtiöiden hankintahetken oman pääoman erotus kohdistetaan ensisijaisesti tytäryhtiöiden kiinteistöille ja poistetaan niiden poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamaton osuus esitetään konserniliikearvona tai -reservinä ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta esitetään erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron käsittelyä konsernitilinpäätöksessä on selostettu kohdassa verot ja tilinpäätössiirrot.

Osakkuusyrietykset

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhtiönä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joissa konsernin osakeomistus ja ääniosuus on 20–50 %. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole yhdistelty osakkuusyhtiönä konsernitilinpäätökseen.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, saamisluonteiset sijoitukset, ja velat on muutettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keski-kurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin, lukuun ottamatta sijoitusomaisuusluonteisia osakkeita, joiden arvostamisessa ei ole eroteltu valuuttakurssin ja markkina-arvon vaikutusta. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot esitetään sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Hankintameno sisällytetään hankintameno- ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto

kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusparannuksia.

Kiinteistöosakkeet merkitään taseeseen hankintameno tai sitä alempaan käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon suuruusina. Käyttöomaisuusluonteisten kiinteistösijoitusten arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden olennaisuuteen ja pysyvyyteen. Joidenkin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvonnkorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Pääomarahastojen arvon alentuminen kirjataan kuitenkin rahaston perustamisesta lukien rahaston neljän ensimmäisen toimintavuoden aikana, rahastojen rahastot viiden ensimmäisen toimintavuoden aikana, vain jos arvon alentumista pidetään pysyvänä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Osakkeet arvostetaan keskihintaperiaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineisiin luetaan kuuluviksi joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Ne kirjataan taseeseen pääsääntöisesti hankintameno määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintameno. Korkotuotot jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot jaksotetaan rahoitusinstru-

Liitetiedot →

menttien juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellisarvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa. Saamisluonteisten sijoitusten pääomiin liittyvät luottotappiot käsitellään arvonalentumisina.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon.

Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Positiivinen erotus otetaan huomioon vain toimintapääomalaskelmassa. Lisäksi toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavista johdannaisista enimmäistappio, joka on laskettu Value-At-Risk -menetelmää käyttäen. Operatiivisessa suojaustarkoituksessa tehtyjen valuuttajohdannaisten aiheuttamaa enimmäistappiota ei vähennetä toimintapääomasta siltä osin kuin niiden delta-korjattujen kohde-etuuksien käyvät arvot vastaavat valuuttamääräisten käteis-sijoitusten käypiä arvoja tilinpäätöspäivänä.

Mikäli suojattavasta tase-erästä kirjataan tuloslaskelmaan arvostustappiota, kirjataan suojaavasta johdannaisesta tuottoa korkeintaan vastaava määrä. Mikäli suojattavasta tase-erästä taas kirjataan arvostustuottoa, kirjataan suojaavan johdannaisen arvostustappio kokonaisuudessaan kuluksi. Tulokseen kirjaamattomat arvostuserot huomioidaan täysimääräisesti toimintapääomalaskelmassa.

Suojaavina johdannaisina käsitellään valuuttajohdannaiset, jotka on sopimuksen tekohetkellä dokumentoitu suojaaviksi ja ne on suojauslaskennalla osoitettu tehokkaiksi suojauksiksi.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti ja esi-

tetään omana rivinä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa pääomassa olevaan arvonorotusrahoitukseen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa enintään alkuperäiseen hankintahintaan asti.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja liitetiedoissa esitettävän jäljellä olevan hankintamenon erotus muodostuu arvonorotuksista ja osakkuusyri-tysten pääomaosuusmenetelmän mukaisista osuuskertymistä.

Poistot

Aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista ja niiden ainesosista sekä kalustosta tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat arvioituun taloudelliseen käyttöaikaan. Mikäli arvio poikkeaa tilinpäätöshetkellä aiemmasta arviosta, poistoaikaa muutetaan vastaavasti.

Aineettomat oikeudet	5 v.
Liikearvo	5–10 v.
Konserniliikearvo ja -reservi	3–10 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 v.
Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	40–60 v.
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–50 v.
Rakennusten ainesosat	10–15 v.
Atk-laitteet ja autot	3–5 v.
Muu kalusto	10 v.

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloutetuista arvonorotuksista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen poisto.

Käyvät arvot

Kiinteistöt ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet on jaettu omassa käytössä olevaan

ja muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Jos kiinteistöomaisuuteen kuuluvasta kohteesta vain osa on yhtiön omassa käytössä, oma käyttö ja muu käyttö määritetään käytettyjen pinta-alojen suhteessa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot tarkistetaan neljännesvuosittain. Arvioinnissa käytetään konsernin omaa ja ulkopuolista asiantuntemusta. Jokainen kohde arvioidaan erikseen. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistön ominaisuudet huomioon ottaen markkinoilta saatavissa oleviin vuokratuottoihin ja vallitseviin tuottovaatimuksiin. Muussa kuin omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistöistä saadun tai saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoilla vallitseviin tuottovaatimuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kohteen sijainti, käyttötarkoitus, erityispiirteet, vuokrasopimusten mukainen nykytuotto ja mahdolliset arvonnousuodotukset sekä käytetään alalla julkaistuja tilastoja ja ennusteita.

Käypiä arvoja laskettaessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona käytetään niiden tilinpäätöspäivän ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden, joilla ei ole markkina-arvoa, käypänä arvona käytetään mm. jäljellä olevaa hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa. Muiden vakuutusyhtiöiden osakkeiden käypänä arvona käytetään varovaisesti arvioitua todennäköistä luovutushintaa tai sen puuttuessa substanssiarvoa. Konserniyri-tysten osakkeiden käypänä arvona käytetään substanssiarvoa, jäljellä olevaa hankintamenoa ja osakkuusyri-tysten käypänä arvona pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai substanssiarvoa.

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käytäntä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alempaa todennäköistä arvoa.

Kulut toiminnoittain

Oman organisaation liikekulut sekä poistot aktivoituista atk-järjestelmistä ja kalustosta kirjataan tuloslaskelmaan toimintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut esitetään tuloslaskelmassa liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut), maksetuissa korvauksissa (korvaustoiminnan hoitokulut), sijoitustoiminnan kuluissa (kiinteistö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut).

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikearvon ja konserniliikearvon poiston sekä konsernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan.

Verot ja tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Tuloslaskelmassa eritellään tuloveroista satunnaisista eristä johtuvat verot. Katsauskauden verot on laskettu verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon perustuen.

Laskennalliset verot

Emoyhtiöllä ei ole olennaisia kirjanpidon ja verotuksen väliaikaisista jaksotuseroista johtuvia eroja.

Konsernitalinpäätöksessä laskennalliset verovelat ja niiden muutokset sisältävät myös konserniyhtiöiden vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista siirretyn osuuden Verokantana

on käytetty tilikautta seuraavan vuoden verokantaa 26 prosenttia.

Tilinpäätössiirrot

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella yhtiöt voivat kirjata tilinpäätökseensä eräitä verovaikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja. Vapaaehtoisia varauksia käytetään yhtiöiden tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Varausten määrä tai sen muutos eivät kuvaa yhtiöiden riskejä. Vapaaehtoiset varaukset ja suunnitelman mukaisten poistojen ja elinkeinoverotuksessa sallittujen kokonaispoistojen erotus esitetään konserniyhtiöiden omissa tilinpäätöksissä omana eränään tuloslaskelman erässä tilinpäätössiirrot ja kertynyt erotus taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä. Tilinpäätössiirrot ja niiden kertymä esitetään niistä johtuva laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Konsernitalinpäätöksessä konserniyhtiöiden vapaaehtoiset varaukset mukaan lukien tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus jaetaan konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan sisältyvää määrää ei ole sisällytetty konsernitaseeseen voitonjakokelpoisiin varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa.

Vastuuelka

Vastuuelka on jaettu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen sen mukaan onko vakuutustapahtuma sattunut ennen tasepäivää vai myöhemmin. Suurin osa vastuista on diskontattu. Vastuuelan laskennassa käytetty diskonttauskorko on yhtiön hallituksen hyväksymien laskuperusteiden mukainen ja täyttää sosiaali- ja terveysminis-

terion määräyksen 1999:65 vaatimukset. Ensivakuutuksen maksuperusteisena käytetty laskuperustekorko on 4,5%. Säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvien lisätujen vastuuksi on merkitty arvio niiden maksettavasta määrästä säästösummien ja kuolemantapausten yhteydessä vuonna 2006 ja muiden osalta mahdollinen enimmäismäärä takaisinostojen yhteydessä 1.1.2006.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella. Laskennassa ei ole käytetty zillmeerausta.

Ensivakuutuksen korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa käytetään diskonttausta. Vastaanotetun jälleenvakuutuksen korvausvastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3§:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisätuihin. Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Kalevan nykyisin harjoittaman liiketoiminnan puitteissa tavoitteena on antaa voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille laskuperustekorron lisäksi asiakashyvytys, joka mahdollisimman hyvin suojaa säästöt inflaatiolta. Asiakashyvytys päätetään vuosittain ja sen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Vuotuisia hyvityksiä täydentää vuoden 2003 alussa käyttöön otettu säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvä ja maksettava

Liitetiedot →

lisäetu, joka perustuu yhtiön sijoitusten vuotuisiin tuottoihin suhteessa vakuutusille vuosittain annettuihin hyvityksiin laskuperustekorko mukaan lukien.

Kalevan myöntämille riskimuotoisille vakuutusille niiden mahdollisesti tuottamaa ylijäämää palautetaan lisäetuina, jotka perustuvat tuote- ja asiakassegmenttikohtaiseen vahinkokehitykseen.

Yhtiön vakavaraisuusasema pyrittään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutusottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla. Lisäksi on vakuutusyhtiössä hoidettuja lisä-

eläketurvajärjestelyjä. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

1 000 euroa	Konserni/Emoyhtiö	
	2005	2004
1 VAKUUTUSMAKSUTULO		
Ensivakuutus	53 429	109 785
Jälleenvakuutus	125	39
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	53 554	109 824
ENSIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	50 892	85 682
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	-14 055	7 945
Muu ryhmähenkivakuutus	16 592	16 158
	53 429	109 785
Jatkuvat vakuutusmaksut	41 833	46 696
Kertamaksut	11 596	63 089
	53 429	109 785
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	53 429	109 785
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-2	23
2 MAKSETUT KORVAUKSET		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	130 935	159 848
Jälleenvakuutus	4	
Maksetut korvaukset yhteensä	130 939	159 848
Takaisinostot	23 711	39 935
Säästösummien takaisinmaksut	70 098	63 159
Muut	37 130	56 754
Maksetut korvaukset yhteensä	130 939	159 848
3 LISÄEDUT		
Tilikautena varattujen henki- ja eläkevakuutuksen lisäetujen vaikutus tulokseen	66 010	34 285
Maksetut terminaalibonukset	22 235	22 406
	88 245	56 691

1 000 euroa	Konserni/Emoyhtiö	
	2005	2004
4 KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	26	14
Muut vakuutusten hankintamenot	1 689	2 079
	1 715	2 093
Vakuutusten hoitokulut	3 532	3 964
Hallintokulut	936	793
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet (-)	-1	-6
	6 182	6 844
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
Korvausten hoitokulut	1 654	1 712
Liikekulut	6 182	6 844
Sijoitusten hoitokulut	3 060	3 133
	10 896	11 689

1 000 euroa	2005	Emoyhtiö	2004
5 SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY			
SIOITUSTOIMINNAN TUOTOT			
Tuotot kiinteistösijoituksista			
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä			503
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	2 970		4 800
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	8 665		12 236
	11 635		17 539
Tuotot muista sijoituksista			
Osinkotuotot	11 575		31 047
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	42		38
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	26 081		26 455
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	30 312		27 572
	68 010		85 112
Yhteensä	79 645		102 651
Arvon alentumisten palautukset	3 703		5 904
Myyntivoitot	74 121		35 002
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	157 469		143 557
SIOITUSTOIMINNAN KULUT			
Kulut kiinteistösijoituksista	-7 328		-10 918
Kulut muista sijoituksista	-27 566		-25 205
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut saman konsernin yrityksille	-23		-27
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin saman konsernin yrityksille	-158		-95
Yhteensä	-35 075		-36 245
Arvon alentumiset ja poistot			
Arvon alentumiset	-4 443		-9 926
Rakennusten suunnitelmapoistot	-166		-161
	-4 609		-10 087
Myyntitappiot	-1 435		-1 140
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-41 119		-47 472
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvokorotuksia ja niiden oikaisua	116 350		96 085
Sijoitustoiminnan arvokorotusten oikaisu	-72		-70
SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO TULOSLASKELMASSA	116 278		96 015
Sijoitustoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät			
Sijoitustoiminnan valuuttakurssierot	-105		3 964

	Jäljellä oleva hankintameno	2005 Kirjan- pito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	2004 Kirjan- pito- arvo	Käypä arvo
6 EMOYHTIÖN SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO						
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	7 163	8 505	8 700	6 384	7 810	8 700
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	13 366	13 772	22 568	40 074	40 480	54 730
Kiinteistöosakkeet omistus- yhteisyriksissä	3 375	3 375	4 030	3 315	3 315	3 330
Muut kiinteistöosakkeet	3 109	3 109	3 510	3 097	3 097	3 120
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	19 318	19 318	19 318	68 777	68 777	68 777
	<u>46 331</u>	<u>48 079</u>	<u>58 126</u>	<u>121 647</u>	<u>123 479</u>	<u>138 657</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	18 371	18 371	18 371	18 371	18 371	18 371
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	430 378	430 378	650 422	378 521	378 521	492 375
Rahoitusmarkkinavälineet	772 104	772 104	777 224	823 553	823 553	841 479
Muut lainasaamiset	2 573	2 573	2 573	3 107	3 107	3 107
Talletukset	132 600	132 600	132 600	19 936	19 936	19 936
	<u>1 337 655</u>	<u>1 337 655</u>	<u>1 562 819</u>	<u>1 225 117</u>	<u>1 225 117</u>	<u>1 356 897</u>
	<u>1 402 357</u>	<u>1 404 105</u>	<u>1 639 316</u>	<u>1 365 135</u>	<u>1 366 967</u>	<u>1 513 925</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	<u>-2 781</u>			<u>-5 486</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		<u>1 748</u>			<u>1 832</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			<u>235 211</u>			<u>146 958</u>

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpito- arvo EUR	Käypä arvo EUR
-------	------------	-----	---------------------	-------------------------	-------------------

7 EMOYHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YRITYSTEN OSAKKEET JA OSUUDET 31.12.2005

Kotimaiset osakkeet ja osuudet

PÖRSSIYHTIÖT

Alma Media Oyj	Suomi	4 189 281	5,61	14 609 221	31 838 536
Amanda Capital Oyj	Suomi	1 000 000	4,70	1 634 199	2 430 000
Aspocomp Group Oyj	Suomi	1 000 000	4,98	3 750 000	3 750 000
Basware Oyj	Suomi	93 800	0,95	765 089	1 183 756
Comptel Oyj	Suomi	6 991 875	6,53	11 466 675	11 466 675
Elektrobit Group Oyj	Suomi	1 000 000	0,77	1 870 000	1 870 000
Elisa Corporation	Suomi	570 000	0,34	6 999 196	8 914 800
Finnair Oyj	Suomi	250 000	0,29	1 060 216	2 975 000
Finnlines Oyj	Suomi	200 000	0,49	2 065 965	2 880 000
Huhtamäki Oyj	Suomi	250 000	0,24	2 298 915	3 477 500
Ilkka-Yhtymä Oyj	Suomi	542 808	4,16	4 079 202	5 938 320
Kemira Oyj	Suomi	1 600 000	1,28	12 973 238	21 552 000
Nokia Oyj	Suomi	1 240 000	0,03	14 234 519	19 145 600
Norvestia Oyj	Suomi	193 200	1,26	1 155 027	1 651 860
Outokumpu Oyj	Suomi	500 000	0,28	5 486 172	6 275 000
Perlos Oyj	Suomi	400 000	0,76	3 327 939	3 580 000
Sampo Oyj	Suomi	6 993 855	1,22	24 739 846	102 809 669
Sanoma-WSOY Oyj	Suomi	280 000	0,18	3 938 738	5 496 400
Satama Interactive Oyj	Suomi	1 000 000	2,49	1 002 000	1 030 000
Stora Enso Oyj	Suomi	774 900	0,10	8 858 636	8 872 605
Tamfelt Oyj Abp	Suomi	816 210	2,96	5 907 848	6 812 678
Tecnomen Oyj	Suomi	1 275 000	2,19	3 123 750	3 123 750
Teleste Oyj	Suomi	785 900	4,53	3 887 914	5 854 955
Tietoenator Oyj	Suomi	90 000	0,11	2 773 800	2 773 800
Turvatiimi Oyj	Suomi	2 190 666	3,79	918 127	985 800
Uponor Oyj	Suomi	320 000	0,43	2 061 158	5 744 000
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	330 000	0,06	4 422 092	5 464 800
Vaisala Oyj	Suomi	190 800	1,08	3 332 280	4 571 568
Wärtsilä Oyj Abp	Suomi	166 974	0,18	1 931 526	4 140 955
YIT-Yhtymä Oyj	Suomi	680 000	1,09	5 101 368	24 568 400
YHTEENSÄ				159 774 657	311 178 426

TYTÄRYHTIÖT

Finanssi-Sampo Oy	Suomi	1 600 000	100,00	18 370 736	18 370 736
YHTEENSÄ				18 370 736	18 370 736

MUUT YHTIÖT

Atine Group Oyj	Suomi	495 000	4,69	668 723	693 000
Ipsat Therapies Oy	Suomi	9 871	4,44	782 551	782 551
Sato-Yhtymä Oyj	Suomi	129 737	5,90	7 147 524	9 924 881
VVO-yhtymä Oyj	Suomi	103 920	1,73	2 006 072	2 006 072
YHTEENSÄ				10 604 869	13 406 503

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpito- arvo, EUR	Käypä arvo EUR
SIJOITUSRAHASTOT					
Erikoissijoitusrahasto Eliksir	Suomi	10 435 582	-	10 456 552	11 811 096
Fourton Odysseus Kasvu	Suomi	55 972	-	7 011 947	7 766 093
Mandatum China K	Suomi	1 451 243	-	1 446 018	1 757 659
Mandatum Emerging Asia Kasvu	Suomi	863 747	-	16 516 553	22 542 057
Mandatum Emerging Markets Dept	Suomi	10 271 707	-	14 084 585	15 104 340
Mandatum Europe Enhanced Index	Suomi	12 255 257	-	11 751 889	19 226 660
Mandatum European Opportunities Kasvu	Suomi	20 500 000	-	20 500 000	20 794 380
Mandatum High Yield Kasvu	Suomi	41 932 845	-	42 183 733	42 711 538
Mandatum Itä-Eurooppa Kasvu	Suomi	4 256 387	-	5 113 347	10 706 090
Mandatum Kulta K	Suomi	893 727	-	1 000 000	1 028 742
Mandatum Latin America K	Suomi	3 503 645	-	4 192 364	6 422 147
Mandatum Mustameri Kasvu	Suomi	1 593 212	-	2 000 000	2 611 323
Mandatum North America Enhanced Index	Suomi	3 030 138	-	3 130 682	3 858 911
Mandatum Poland Kasvu	Suomi	1 000 510	-	1 000 000	1 270 288
Mandatum Raaka-Aine K	Suomi	1 000 000	-	1 000 000	1 015 720
Mandatum Russia Kasvu	Suomi	5 469 002	-	5 406 359	11 126 084
Mandatum Russia Small Cap Kasvu	Suomi	1 929 664	-	2 000 000	2 075 894
Mandatum US Bond Kasvu	Suomi	32 236 101	-	29 866 426	29 866 426
Mandatum US Small Cap Value Kasvu	Suomi	7 254 515	-	7 102 755	10 757 285
Sampo Japani Osake Kasvu	Suomi	115 237 315	-	11 545 911	17 170 360
Turun Yliopiston Juhlavuoden Rahasto B	Suomi	10 064	-	803 442	803 442
YHTEENSÄ				198 112 563	240 426 532
PÄÄOMARAHASTOT					
CapMan Real Estate I Ky	Suomi	259 520	-	2 595 200	2 595 200
MB Equity Fund III Ky	Suomi	81 750	-	817 503	817 503
Mandatum Pääomarahasto I Ky	Suomi	137 270	-	1 372 696	1 372 696
YHTEENSÄ				4 785 399	4 785 399
MUUT			-	2 174 291	2 678 702
KOTIMAISET OSAKKEET JA OSUDET YHTEENSÄ				393 822 515	590 846 298
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet					
PÖRSSIYHTIÖT					
Nordea Bank Ab	Ruotsi	1 000 000	0,04	7 972 330	8 820 000
TeliaSonera AB	Ruotsi	930 000	0,02	4 231 500	4 231 500
YHTEENSÄ				12 203 830	13 051 500
SIJOITUSRAHASTOT					
JPMorgan Fleming Funds - India Fund	Luxemburg	164 389	-	3 171 944	6 294 367
Merryl Lynch IIF Japan Opportunities Fund A2	Luxemburg	185 529	-	7 000 000	10 213 358
Comgest Panda	Luxemburg	3 469	-	4 026 413	4 614 913
Schroder European Smaller Companies Fund	Tanska	532 467	-	4 358 092	11 448 047
Trigon Central and Eastern European Fund	Viro	257 481	-	2 000 002	3 812 779
Richelieu France	Ranska	13 227	-	4 994 251	5 138 425
Lloyed George Asia Small Companies Fund	Hong Kong	72 692	-	5 020 921	5 652 455
JF Japanese Smaller Company Trust	Japani	15 031	-	3 800 374	9 329 047
YHTEENSÄ				34 371 998	56 503 392

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpito- arvo, EUR	Käypä arvo EUR
PÄÄOMARAHASTOT					
Access Capital II A L.P.	Iso-Britannia	151 411	-	1 514 106	1 514 106
Access Capital II B L.P.	Iso-Britannia	120 454	-	1 204 537	1 204 537
Access Capital II C L.P.	Iso-Britannia	163 119	-	1 631 186	1 631 186
EQT IV (Nro1) Limited Partnership	Alankomaat	109 533	-	1 095 334	1 095 334
VenCap Syndication Trust (Capital Recovery Syndication Trust Class Fund 2002)	Caymansaaret	174 432	-	1 438 109	1 478 613
Procuritas Capital Partners II -SEK	Ruotsi	1 824 607	-	1 430 941	1 430 941
YHTEENSÄ				8 314 212	8 354 717
MUUT			-	36 456	36 456
ULKOMAISET OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ				54 926 496	77 946 065
KAIKKI YHTEENSÄ				448 749 011	668 792 363

1 000 euroa

1.1-31.12.2005

8 KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Takuupääoma 1.1.-31.12.2005	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2005	168
Arvonkorotusrahasto 1.1.-31.12.2005	841
Varmuusrahasto 1.1.	137 578
Siirrot	4 400
Varmuusrahasto 31.12.	141 978
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	77
Vähennykset	-40
Siirrot	100
Hallituksen käyttövarat 31.12.	137
Edellisten tilikausien tappio 1.1.	-1 632
Siirto edellisten tilikausien voittoon/tappioon	8 224
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastoon	-4 400
Hallituksen käyttövaroihin	-100
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	1 252
Tilikauden voitto	7 287
Yhteensä	160 072

1 000 euroa

1.1-31.12.2005

LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA

Tilikauden voitto	7 287
Varmuusrahasto	141 978
Hallituksen käyttövarat	137
Edellisten tilikausien voitto	1 252
- Määrä, joka konserniin kuuluvien yhteisöjen tilinpäätössiirroista on konsernitilinpäätöksessä merkitty omaan pääomaan	-2 260
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	148 394

EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Takuupääoma 1.1.-31.12.2005	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2005	168
Varmuusrahasto 1.1.	137 578
Siirrot	4 400
Varmuusrahasto 31.12.	141 978
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	77
Vähennykset	-40
Siirrot	100
Hallituksen käyttövarat 31.12.	137
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	306
Siirto edellisten tilikausien voittoon/tappioon	5 046
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastoon	-4 400
Hallituksen käyttövaroihin	-100
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	12
Tilikauden tulos	4 939
Yhteensä	155 643

Kpl	Konserni/Emoyhtiö	
	2005	2004
9 TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU		
3 ääntä/osuus	50 000	50 000
Nimellisarvo / osuus (euroa)	168	168

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta takuupääoman korotukseen, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

1 000 euroa	Emoyhtiö	
	2005	2004
10 VASTUUT		
Sijoitussitoumukset	36 699	20 211
Arvonlisäverovähennykset		
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista vuosina 2000–2005	225	42
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 009	200
Muut omat sitoumukset		
Vuokravastuut		
Yhden vuoden kuluessa	111	
Johdannaisopimukset		
Korkojohdannaiset		
Terminisopimukset		
Ostetut		
Ei-suojaavat		
kohde-etuus		30 000
käypäarvo*		
Asetetut		
Ei-suojaavat		
kohde-etuus	51 788	53 300
käypäarvo*		
Optiosopimukset		
Ostetut		
Ei-suojaavat		
kohde-etuus	662 000	25 485
käypäarvo*	716	2 958
Asetetut		
Ei-suojaavat		
kohde-etuus	383 000	44 050
käypäarvo*	2 300	34
Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset, avoimet		
Ei-suojaavat		
kohde-etuus	103 567	171 343
käypäarvo*	612	3 536

1 000 euroa				Emoyhtiö	
				2004	2003
Valuuttajohdannaiset					
Termiinisopimukset, lukitut					
	Ei-suojaavat	kohde-etuus	40 951		97 111
		käypääarvo*			
Optiosopimukset					
Ostetut					
	Ei-suojaavat	kohde-etuus	59 514		35 492
		käypääarvo*	16		1 100
Asetetut					
	Ei-suojaavat	kohde-etuus	104 319		73 549
		käypääarvo*	370		301
Raaka-ainejohdannaiset					
	Ei-suojaavat	kohde-etuus	11 152		18 000
		käypääarvo*	282		424

Osakejohdannaisten käypä arvo sisältää saatua ja maksettua preemiota.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva on Sampo Oyj:n verovelvollisuusryhmän jäsen. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva sai hyvitystä Primasoft Oy:ltä ostetuista palveluista vuonna 2004. Hyvitys perustui konserniverokeskuksen Primasoft Oy:lle antamaan kahteen arvonlisäverotusta koskevaan lainvoimaiseen päätökseen.

Vastoin samassa asiassa antamia aiempia lainvoimaisia päätöksiään konserniverokeskus teki joulukuussa 2004 uudet päätökset, joiden perusteella se joulukuussa 2004 maksunpani pääosan aiemmin palautetuista arvonlisäveroista. Sampo Oyj/Primasoft Oy pitää konserniverokeskuksen joulukuun 2004 päätöksiä perusteettomina ja on valittanut päätöksistä Helsingin hallinto-oikeuteen. Mikäli konserniverokeskuksen päätökset tulevat lopullisiksi valitusprosessista huolimatta, syntyy Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevalle velvollisuus palauttaa vuonna 2004 saamastaan hyvityksestä 0,2 meur Primasoft Oy:lle.

Konsernilla ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

1 000 euroa	2005	2004	2003	2002	2001
11 EMOYHTIÖN TUNNUSLUVUT					
VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT					
Toimintapääoma					
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	154 803	150 745	146 549	146 389	146 235
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2 551	2 846	2 972	2 871	2 865
Omaisuuksien käyrien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	235 211	146 958	104 569	88 907	159 411
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	2 596	4 153	3 989	176	957
Aineettomat hyödykkeet ja muut erät	-1 409	-549	-710	-658	-503
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	393 752	304 153	257 369	237 685	308 965
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus	72 286	78 062	70 818	65 871	55 570
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	32 866	29 920	27 824	22 233	17 231
MUUT TUNNUSLUVUT					
Liikevaihto	169 830	206 017	271 892	180 552	198861
Vakuutusmaksutulo	53 554	109 824	162 826	118 151	113 328
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	59,6 %	61,7 %	62,3 %	67,9 %	70,1 %
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	13,4 %				
Vakavaraisuusaste prosentteina vastuuelasta	34,9 %	28,0 %	24,4 %	24,3 %	32,2 %
Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)	14,1 %	10,2 %	10,3 %	0,1 %	-0,7 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	41	44	42	37	29
Vakavaraisuuspääoma	426 618	334 073	285 193	259 918	326 196

Lisää tunnuslukuja ja niiden laskentakaavoja löytyy Kalevan vuosikertomuksen Internet-versiosta osoitteesta www.kalevavakuutus.fi

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilivuodelta 2005. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta. Tilikauden aikana suoritettua valvontatarkastuksesta on annettu erillinen kertomus.

Tarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 20. maaliskuuta 2006

Tomi Englund
KHT

Kunto Pekkala
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvostolle on esitetty Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuoden 2005 toimintakertomus ja tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen sekä tilintarkastuskertomus. Hallintoneuvosto, jolla ei ole esitetyn johdosta huomautettavaa, jättää toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että toimintakertomus ja tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 29. maaliskuuta 2006

Hallintoneuvoston puolesta

Klaus Sohlberg
puheenjohtaja

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan riskienhallinnan liitetiedot 2005

1. Kalevan riskienhallintaperiaatteet

1.1 Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään mahdollisimman hyvin tunnistamaan, niitä pystytään arvioimaan, rajoittamaan ja valvomaan. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta. Riskeille asetetaan kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista tulee arvioida ja raportoida viipymättä.

Kaleva on Sampo-konsernin yhteistoimintayhtiö, joka tekee läheistä yhteistyötä Sammon tytäryhtiön Henki-Sammon ja If Vahinkovakuutusyhtiön kanssa. Tästä syystä Kaleva noudattaa soveltuvin osin Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös henkivakuutustoiminnan erityispiirteet on otettu huomioon.

1.2 Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallintatoimintojen järjestämisestä ja riskienhallintasuunnitelman laadinnasta. Hallituksen on vuosittain hyväksyttävä koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jossa määritellään eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet.

Hallituksen vastuulla on myös se, että kaikille toimintojen osa-alueille on olemassa ajan tasalla olevat selkeät kirjalliset toimintaperiaatteet ja valvonta siitä, että näitä periaatteita noudatetaan. Hallitus myös hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdistetaan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

2. Vakuutustekniset riskit

2.1 Vakavaraisuusasema

Kalevan vakavaraisuusasema on virallisten tunnuslukujen valossa hyvä ja yhtiö ylittää reilusti kaikki vakavaraisuuden vähimmäisvaatimukset vuoden 2005 päättyessä.

Kalevan vakavaraisuuslukuja (milj. euroa)	31.12.2005	31.12.2004
Toimintapääoma	393,8	304,2
Toimintapääoman vähimmäismäärä	72,3	78,1
Vakavaraisuuspääoma	426,6	334,1
Vakavaraisuuspääoma vastuuvelasta	34,9 %	28,0 %
Laajennettu toimintapääoma	677	532

2.2 Vastuuelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja. Jälkimmäinen riski pienehti merkittävästi, kun vuoden 2004 aikana Optimi-vakuutuksien lisämaksuja koskevat rajoitteet astuivat voimaan. Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on rajoitusten jälkeen noin 1,5 miljardia euroa. Tarvittaessa vakuutusehdot mahdollistavat uusia rajoituksia Optimien lisämaksuille.

Kalevan vastuuelkaan sisältyvät vakuutussäästöt ovat kaikki perustekorkoisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä noin 900 miljoonan euron vakuutussäästöistä yli puolet erääntyy seuraavan 10 vuoden aikana, mikä vähentää olennaisesti korkotasoon liittyvää riskiä. Vuonna 2006 säästöjä erääntyy poikkeuksellisen paljon eli noin 200 miljoonaa euroa. Päättyviä säästövakuutuksia voi jatkaa ainoastaan niihin liittyvän riskiturvan osalta.

Korkotasoriskiä on pyritty pienentämään myös vastuuelkaan sisältyvillä

huomattavilla puskurierillä. Runsaan 280 miljoonan euron lisäetuvarausta voidaan käyttää lisäetujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on yhteensä lähes 700 miljoonan euron puskurirahasto muun muas-

sa laskuperustekorkoon liittyvän riskin hallitsemiseen.

Vastuuelka on tilinpäätöksessä diskontattu 4,5 prosentin laskuperustekorolla, joka on korkeampi kuin riskitön korko. Marraskuun lopulla 2005 vuoden 2006 sijoitussuunnitelmaa varten tehty laskelma osoitti, että riskittömällä korolla diskontattu varsinainen vastuuelka oli noin 115 miljoonaa euroa suurempi kuin laskuperustekorolla diskontattu. Tämä täydennystarve tulee hyvin katetuksi edellä mainittuun 280 miljoonan euroon sisältyvällä 250 miljoonan euron terminaalibonusvarauksella eli varauksella vakuutuksen päätyttyä maksettavia lisäetuja varten.

Marraskuussa 2005 tehty laskelma osoitti myös, että jos riskitön korko olisi ollut koko korkokäyrän osalta noin 1,6 prosenttiyksikköä alempana, olisi yhtiön todellinen toimintapääoma ollut sama kuin sen vähimmäismäärä. Helmikuun 2006 lopussa riskitön korko ei ole olennaisesti alempi kuin marraskuussa 2005 (20 vuoden EUR Sovereign Strips AAA 3,73 % per 28.2.2006). Laskelman mukaan riskittömällä korolla diskontatun vastuuelan duraatio oli 21 vuotta.

Kalevan hallitus käsitteli taseen korkoriskiä syvällisesti kesäkuussa 2005. Hallitus saa päivitettyä tietoa korkoriskistä vähintään neljännesvuosittain ja tarvittaessa. Raportoinnista vastaa yhtiön aktuaari. Yhtiö on päättänyt hallita korkoriskiä ensisijaisesti aikaisemmin mainituilla vakavaraisuuspääomilla ja olla toistaiseksi hankkimatta suojaa laajoilla Receiver Swap-tien -rakenteilla.

2.3 Vakuutustoiminnan riskit

Riskihenkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työkyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Näitä riskejä rajoitetaan vakuutusehdoilla, huolellisella vastuuvallinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, turvasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Yksilöllisten riskivakuutusten vastuuvallinnassa käytetään pääasiassa jälleenvakuuttajan, Henkivakuutusosakeyhtiö Retron laatimia ja ylläpitämiä ohjeita. Vakuutusten hinnoittelussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen turvaavuus. Tariffointi perustuu sekä alalla yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyttömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kattaviin tilastoihin. Vuosittaisilla riskiperuste-analyseilla seurataan hinnoittelun oikeellisuutta. Koko Kalevan riskiliikkeen vahinkosuhte eli havaittu riskimeno suhteessa perustemenoon vuonna 2005 oli 77 prosenttia ennen lisäetujen antamista.

Analyysien pohjalta tarkistetaan myynnissä olevien tuotteiden hinnoittelua, ehtojen sisältöä sekä omavastuita. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen olennaisesti heikentyessä. Tätä mahdollisuutta on vuosien mittaan käytetty ja tullaan jatkossakin käyttämään. Erityisesti sai-

rauskuluvakuutusten korvausmenon kasvu ylittää jatkuvasti elinkustannusindeksillä mitatun inflaation ja aiheuttaa tarvetta ylimääräisiin vakuutusmaksujen korotuksiin.

Kalevan pääasiallinen ja ainoa myynnissä oleva riskivakuutus on ryhmähenki- ja tapaturmavakuutus Ryhmäsampo. Tuotteen hinnoittelu perustuu asiakasjärjestöille yhteiseen ryhmälennukseen, jota voidaan tarkistaa molempiin suuntiin järjestökohtaisen vahinkokehityksen mukaisesti. Järjestökohtaiseen hinnoitteluun siirtymisen edellyttää riittävän laajaa historia-tietoa vakuutusvuosissa mitattuna.

Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yksittäisistä kuolemantapaussummista on 0,5 miljoonaa euroa ylittävä osa jälleenvakuutettu. Useamman kuolemantapausten aiheuttamia katastrofeja varten Kaleva osallistuu suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden katastrofipooliin.

Kalevalla on tasoitusmäärässä lähes 33 miljoonaa euroa varattuna poikkeuksellista korvausmenoa varten. Tehtyjen simulointien perusteella tämä määrä kattaa erittäin suurella todennäköisyydellä kuviteltavissa olevien onnettomuuksien Kalevalle aiheutuvan korvausmenon. Suurimpana onnettomuutena on simuloinneissa käytetty mallina Estonia-laivan uppoamista, jonka EML Kalevassa olisi alle 5 miljoonaa euroa yli 95 prosentin todennäköisyydellä.

Mahdollista pandemiaa varten ei liene mahdollista saada jälleenvakuutusuojaa kohtuullisin ehdoin. Tällä hetkellä ei ole myöskään käytettävissä luotettavia ennusteita kuolevuudesta pandemian sattuessa. Pandemian vaikutusta Kalevan vakuutuskannassa voidaan havainnollistaa sillä, että kuolevuuden kaksinkertaistuminen merkitsisi korvausmenon kasvua vuositasolla noin 12 miljoonalla eurolla. Kuollei-

suuden lisääntyessä merkittävästi yhtiö luopuu asteittain myös ylimääräisten lisäetusummien maksamisesta kuolemantapausten yhteydessä.

Vakavalla pandemialla on suurella todennäköisyydellä sairastuvuuden ja lisäkuolleisuuden lisäksi muitakin taloudellisia seurauksia. Oletettavaa on, että samanaikaisesti sekä korot että kiinteistöjen ja osakkeiden arvot alenevat maailmanlaajuisesti, mikä pienentäisi vakavaraisuuspääomaa.

Pandemialle käänteinen riski on yleinen eliniän piteneminen. Kalevan vakuutuskannassa riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole eläkevakuutuksia ja miltei kaikissa säästöhenkivakuutuksissa on vähintään säästöjen suuruinen henkivakuutusurva.

Vakuutustoimintaan liittyy myös kustannusriski eli vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkellisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuutustoiminnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannus-suhte eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 60–70 prosentin tasolle.

3. Sijoitustoiminnan riskit

3.1. Sijoitusriskienhallinta

Suurimmat sijoitustoiminnan tulosta uhkaavat riskit ovat sijoitusten arvojen alentuminen sekä vastuuvelan tuotto-vaatimukseen nähden odotettua alhaisempi tuotto. Näitä riskejä pyritään rajoittamaan hajauttamalla sijoituskanta mahdollisimman hyvin instrumenteittain, sektoreittain ja maittain.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma, instrumenttikohdaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitussuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen

johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi sijoitustoiminnan osalta yhtiön hallitukselle.

3.2 Vastuuvelan kateomaisuus

Kalevan sijoitustoiminnassa tavoitteena on sijoitusten turvaavuus ja hyvä tuotto. Turvaavuustavoitteista keskeisin on toimintapäätöksen turvaaminen ja kartuttaminen. On myös huolehdittava siitä, että vastuuvelan katteena olevien varojen katearvo on jatkuvasti vähintään yhtä suuri kuin VYL:n säännösten mukaan määritelty katettava määrä.

Kalevan vastuuvelan katteeseen hyväksyttävien varojen yhteismäärä oli 31.12.2005 tilanteessa 1 485 miljoonaa euroa eli 118,2 prosenttia vastuuvelasta. Omaisuuseriä, jotka jäävät katekelpoisuuden ulkopuolelle oli yhteensä 154 miljoonaa euroa eli 12,2 prosenttia vastuuvelasta.

Sijoitusomaisuus on pidettävä hajautettuna siten, että vältetään ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuvelan katteesta 24.3.1995 annetun asetuksen mukaiset riskikeskittymät. Yhtiössä niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti tarkoitusta varten kehitetyn tietojärjestelmän avulla.

3.3 Sijoitustoiminnan markkinariskit

Kalevan sijoitustoiminnassa saavutettiin vuonna 2005 13,4 prosentin tuotto. Osakesijoitukset tuottivat erityisen hyvin. Korkosijoituksissa duraatio pidettiin lyhenä ja varauduttiin korkojen nousuun. Vuoden 2005 aikana vähennettiin kiinteistösijoituksia ja siirryttiin asteittain epäsuoriin kiinteistösijoituksiin.

Viereisissä kuvissa ja sivulla 7 on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakamaa eri näkökulmista.

Varoja allokoitaessa otetaan huomioon yhtiön vastuuvelan rakenne ja

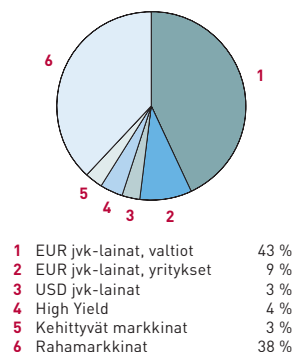
vaatimukset, riskinkantokyky ja -halu sekä viranomaisvaatimukset. Sijoitusriskiä seurataan herkkyyksianalyysillä. Tällöin sijoituskannan pitkän aikavälin arvonmuutosriskin laskennassa käytetään omaisuuslajikohtaisia, kiinteitä hajontalukuja, jotka yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain. Kokonaisriskiä laskettaessa oletetaan, että kaikki osamarkkinat laskevat hajontalukunsa verran yhtä aikaa. Kokonaisriski ei saa ylittää yhtiön toimintapäätöksen ja sen vähimmäismäärän erotusta. Vuoden 2005 päättyessä kokonaisriski on runsaat 100 miljoonaa euroa sallittua määrää pienempi.

4. Operatiiviset riskit

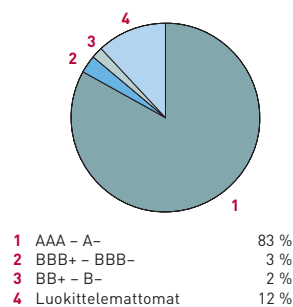
Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviseen riskiin sisältyy myös oikeudellinen ja maineriski. Riskit jaetaan kahdeksaan luokkaan: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Operatiivinen riski toteutuu esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta ja tuottavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteutuksesta sekä riskiindikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiase-

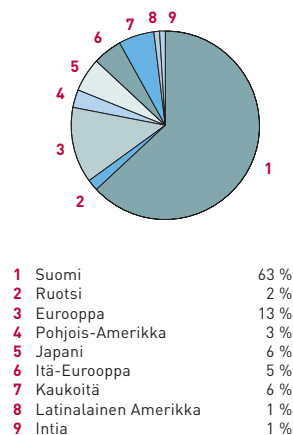
Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2005

Korkosijoitukset luottokelpoisuusluokittain

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2005

man muutoksista.

Operatiivisten riskien hallinnan menetelmien kehitystyö on Sampo-konsernissa meneillään. Tarkoituksena on käyttää tekniikoita, jotka hyödyntävät sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista informaatiota. Valmistuttuaan menetelmät otetaan soveltuvin osin käyttöön myös Kalevassa. Tässä vaiheessa on itsearviointimenetelmillä kartoitettu ja arvioitu suurimpina pidetyt operatiiviset riskit, niiden todennäköisyydet ja merkittävyys. Operatiivisten riskien indikaattorien määrittely ja systemaattinen keräysjärjestelmä ovat tekeillä ja

valmistunevat vuoden 2006 alkupuolella.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyysejä etukäteen sovitusta prosesseista tai niiden osista. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevassa on kesällä 2004 yhdessä alan johtavan asiantuntijayrityksen

kanssa laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti. Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko vakuutusyhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty Vakuutusvalvontaviraston määräyksissä. Tilivuoden lopussa voimassa ollut riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin Kalevan hallituksessa maaliskuussa 2005.

Yhteenvetona voidaan todeta, että operatiiviset riskit ovat Kalevan toiminnassa merkittävästi vakuutusteknisiä ja sijoitustoiminnan riskejä pienempiä.

Hallintoneuvosto

Klaus Sohlberg, (-07)

puheenjohtaja
Hallituksen puheenjohtaja
Oy G W Sohlberg Ab

Erkki Kangasniemi, (-06)

varapuheenjohtaja
kouluneuvos
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

Riku Aalto, (-07)

taluspäällikkö
Metallityöväenliitto ry

Matti Apunen, (-08)

päätoimittaja
Kustannus Oy Aamulehti

Sten-Olof Hansén, (-06)

professori
Turun Kauppakorkeakoulu

Jussi Huttunen, (-06)

professori
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Johanna Ikäheimo, (-06)

aluejohtaja
Lappset Oy

Tapani Ilkka, (-07)

rehtori
Suomen Urheiluopisto

Markku Jalonen, (-08)

puheenjohtaja
Julkis- ja yksityisalojen
Toimihenkilöliitto Jyty ry

Pentti Jaskari, (-06)

taluspäällikkö
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Ilkka Joenpalo, (-06)

teknikko

Lasse Koivu, (-08)

toimitusjohtaja
Föreningen Konstsamfundet rf

Jari Kokkonen, (-08)

apteekkari
Yliopiston Apteekki

Heikki Kyöstilä, (-07)

toimitusjohtaja
Planmeca Oy

Heikki Kääpä, (-06)

toimitusjohtaja
Kääpä Oy

Tarja Lankila, (-07)

puheenjohtaja
Ammattiliitto Suora ry

Teemu Lehtinen, (-08)

toimitusjohtaja
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Paavo Moilanen, (-06)

viestintäjohtaja
Kesko Oyj

Hannu Penttilä, (-07)

toimitusjohtaja
Stockmann Oyj Abp

Paavo Prepula, (-08)

valtiotieteen maisteri

Erkki Solja, (-07)

toimitusjohtaja
Kiilto Oy

Jorma Terentjeff, (-08)

teollisuusneuvos
Avanti Management Oy

Kaija Ward, (-07)

hallituksen puheenjohtaja
Eurokangas Oy

Hallitus

Puheenjohtaja
Kari Stadigh, 50
konsernijohtajan varamies, varatoimitusjohtaja
Sampo Oyj

Varapuheenjohtaja
Markku Hyvärinen, 58
varatoimitusjohtaja
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Eero O. Kasanen, 53
rehtori
Helsingin Kauppakorkeakoulu

Sirpa Mannila, 49
arvopaperijohtaja
Sampo Oyj

Paula Salonen, 53
johtaja
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Hannu Tarvonen, 53
johtaja
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Vuoden 2005 tilintarkastajat

Varsinaiset
Tomi Englund, KHT
Kunto Pekkala, KHT

Varatilintarkastajat
Ernst & Young Oy
Anu Ojala, KHT

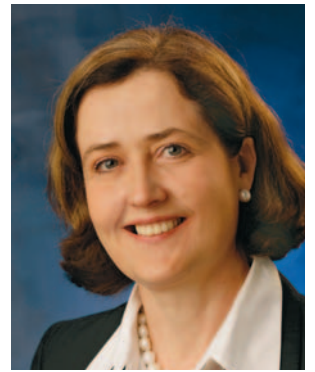
Kari Stadigh

Markku Hyvärinen

Eero O. Kasanen

Sirpa Mannila

Paula Salonen

Hannu Tarvonen

Luottamusmiehet

Pirjo-Riitta Antvuori, (-09) erikoissairaanhoitaja Helsinki	Mikael Jakobsson, (-13) kaupunginjohtaja Pietarsaari	Tuula Laaksalo, (-13) aluepäällikkö Vantaa	Helena Rissanen, (-09) johtaja Pirkkala
Bengt Beijar, (-09) toimitusjohtaja Vaasa	Minna Karhunen, (-09) kaupunginjohtaja Karkkila	Anne Liimola, (-13) päiväkodin johtaja Tampere	Tapani Rotola-Pukkila, (-09) toimitusjohtaja Kauhajoki
Eero Broman, (-13) varatoimitusjohtaja Joensuu	Erkki Karppinen, (-09) asianajaja Kuopio	Tomi Nurminen, (-13) everstiluutnantti Rovaniemi	Riitta Ruusunen, (-09) laboratoriohoitaja Pori
Sari Essayah, (-13) kansanedustaja Paimio	Jyrki Kasvi, (-13) kansanedustaja Espoo	Anne Panttila, (-13) edunvalvonta-asiamies Vantaa	Marja Suni, (-09) laskentapäällikkö Lappeenranta
Eeva-Riitta Hahtola, (-09) rehtori Mikkeli	Mikko Kautonen, (-09) piirtäjä Hollola	Maija Perho, (-13) kansanedustaja Turku	Matti Tieksola, (-13) lehtori Oulu
Airi Heikkilä, (-09) ekonomi Lieto	Urpo Kivikari, (-09) professori Turku	Anja Pirttijärvi, (-09) rehtori Raahe	Harry Wallin, (-09) kansanedustaja Seinäjoki
Markku Honkasalo, (-13) toiminnanjohtaja Pori	Markku Koski, (-13) talousjohtaja Seinäjoki	Marja-Leena Puputti, (-13) TtM, sairaanhoitaja Kuopio	Heimo Ylitalo, (-13) lääkäri Rauma
Jarmo Hämäläinen, (-09) toimitusjohtaja Lempäälä	Veijo Kuukka, (-13) koneyrittäjä Mikkeli		

Kalevan takuupääoman omistajat

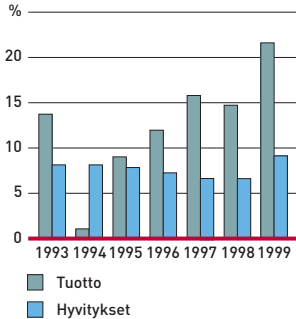
1.1.2006	Osuudet	%	Äänet *
Sampo Oyj	15 000	30	9
Varma	15 000	30	9
Osakevarma Oy	10 000	20	6
Henki-Sampo	5 000	10	3
Sampo Pankki Oyj	5 000	10	3
Yhteensä	50 000	100	30

* ennen leikkauksia, 3 ääntä per 5 000 osuutta

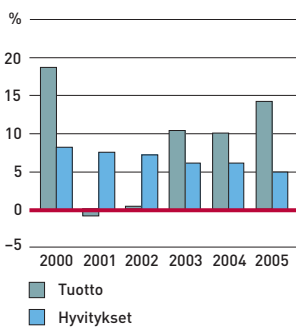
Luottamusmiehillä, jotka yhtiökokouksessa edustavat noin 255 000 vakuutusnottajaosakasta, on yhteensä 30 ääntä. Takuupääoman omistajilla on yhteensä 30 ääntä ennen vakuutusyhtiölain 8 luvun 5 pykälän mukaisia äänileikkauksia.

Säästöhenkivakuutusten päätyttyä maksettava lisäetu

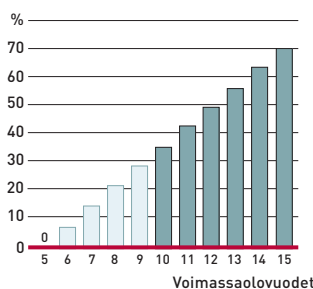
Kalevan kokonaispääoman tuotto ja annetut hyvitykset 1993–1999

Kalevan kokonaispääoman tuotto ja annetut hyvitykset 2000–2005

Jaettava osuus ylimääräisestä omaisuudesta takaisinostossa

Kalevan lisäetujärjestelmää on kehitetty säästövakuutusten ylimääräisellä lisäedulla. Se tuli voimaan 1.1.2003. Muutoksen tarkoituksena on jakaa lisäetuina vakuutusten tuottamaa ylijäämää entistä oikeudenmukaisemmin sijoitustoiminnan tuottojen osalta. Muutoksella ei ole vaikutusta riskivakuutuksien lisäetujärjestelmään, jolla riskiliikkeen ylijäämää palautetaan vakuutusosottajille.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päätyttyä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Kalevan asiakkaiden vakuutus-säästöt olivat vuoden 2005 päättyessä yhteensä runsaat 900 miljoonaa euroa. Säästöistä lähes puolet eräännyttyä maksettavaksi vuoteen 2010 mennessä. Yhtiö ei ole myynyt uusia säästövakuutuksia vuoden 1996 lopun rakennejärjestelyn jälkeen.

Vakuutus-säästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman toimintapääoman lisäksi yhtiöllä on säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylijäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylijäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu. Tavoitteena on jakaa uusi lisäetu vakuutusten kesken ansaintaperiaatteen mukaisesti. Ansaintaperiaate eliminoi mahdollisuuden spekuloida lisämaksuilla tai takaisinostoilla.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa olleista varoista sekä laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitys- ja tuottohistoriaa

seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämisvuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön sijoituskannan (vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutukseen liittyvä toimintapääoman vähimmäismäärä. Näin saadusta erotuksesta lisäetuna annetaan 80 prosenttia vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston yhteydessä annettava määrä on 70 prosenttia, mikäli vakuutus on ollut voimassa vähintään 15 vuotta. Jokainen sen alittava vuosi pienentää lisäetua 10 prosentilla.

Viereisistä kuvista nähdään, että esimerkiksi vuosina 2000 ja 2003 säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi, mutta vuosina 2001 ja 2002 se pieneni.

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan uuden lisäedun keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Kaleva ja If uudistivat Ryhmäsampo-vakuutuksen

Perheen koko vakuutusturva jälleen järjestön If-sopimuksen piiriin

Kaleva ja If ovat jo pitkään tehneet yhteistyötä järjestöjen kanssa ja oli luonnollista, että myös Ryhmäsammon tuoteuudistuksen Kaleva ja If toteuttivat yhdessä. Uudistuksen lähtökohtana oli uuden Ryhmäsampo Primus -vakuutuksen integrointi Ifin palvelu-, hoito- ja korvausjärjestelmiin. Näin saavutettiin saumaton yhteys perheen omaisuus- ja henkilövakuutusten välille. Ryhmäsampo Primuksen kaikista turvista vastaa jatkossakin Kaleva

Järjestön ryhmähenkivakuutus on jälleen osa järjestön If-sopimuksen turvakokonaisuutta ja sen maksut noudattavat If-sopimuksen maksurytmiä. Vakuutusten myynnin, hoidon ja korvausten keskittämisellä yhteen palvelukanavaan, Ifiin, saavutettiin lisäksi se

etu, että asiakas voi hoitaa kaikki vakuutusasiansa samassa yhtiössä.

Kalevan, Ifin ja järjestöjen välinen yhteistyö on aktivoitunut suunnitellulla tavalla ja järjestöasiakkaat ovat ottaneet uuden Ryhmäsampo Primuksen hyvin vastaan. Vakuutusten myynti Ifin konttoriverkostossa aloitettiin syyskuussa 2005. Itsepalvelumyynti internetissä järjestöjen jäsenpalvelusivujen kautta alkoi joulukuussa 2005. Ryhmäsampo Primuksen kappalemääräinen myynti vuoden 2005 syys-joulukuun aikana oli runsaat 40 prosenttia suurempi kuin vanhan Ryhmäsammon myynti vastaavana aikana vuonna 2004.

Myös vanhat Ryhmäsampo-vakuutukset uusiutuvat

Vanhoiden Ryhmäsampo-vakuutusten siirtäminen Ifin hoitojärjestelmään ta-

pahtuu vakuutusten vuosieräpäivittäin kesäkuun 2006 ja toukokuun 2007 välisenä aikana. Porrastetulla siirtymällä halutaan turvata Ryhmäsampo-vakuutusten piirissä olevien lähes 350 000 vakuutetun moitteeton palvelu siirtymän aikana. Kaikille Ryhmäsampo-asiakkaille lähetetään noin kaksi kuukautta ennen kuluva vakuutuskauden päättymistä tiedote vakuutuksen muuttamisesta Ryhmäsampo Primukseksi.

Vanhoiden vakuutusten turvat ja ehdot eivät siirrossa oleellisesti muutu, eivätkä vakuutusmaksut järjestelmän vaihtumisen takia nouse. If-sopimukseen liitettyjen vakuutusten maksut jopa laskevat kuuden prosentin verran.

Uudella Ryhmäsampo Primuksella entistä yksilöllisempää turvaa

- Kuolemantapauksessa maksettavan vakuutusmäärän entistä vapaampi valinta, vain vakuutussumman yläraja määräytyy järjestökohtaisesti. Ylärajaan asti jäsen voi päättää yksilöllisiä tarpeitaan vastaavan vakuutussumman iästään riippumatta.
- Myös tapaturman varalta myönnettävien turvien vakuutusmäärät ovat samaan tapaan valittavissa. Lisäksi tapaturman hoitokuluvaakuutukseen on mahdollista valita omavastuu. Omavastuun suuruus voidaan sovittaa mahdolliseen muuhun tapaturmavakuutusturvaan, välttää päällekkäistä turvaa ja alentaa vakuutusmaksua.
- Aikuisten vakuutusturvien voimassaoloaika on jatkettu 68 ikävuoteen, lasten vakuutusturvien päättymisikä on 18 vuotta.
- Jäsen voi vakuuttaa puolisonsa ja lapsensa vaikka ei ottaisi vakuutusta itselleen.
- Vakuutetuilta ei edellytetä lääkärintarkastusta tai terveys selvitystä, ilmoitus työkykyisyydestä riittää.
- Ryhmäsampo Primuksen turvat voivat olla jopa 50 prosenttia edullisempia kuin vastaavat turvat yksilöllisissä henkivakuutuksissa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva,
rekisteröity kotipaikka ja osoite:
Helsinki, Bulevardi 56
Postiosoite: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva,
00075 SAMPO
Puhelin: 010 515 225, faksi: 010 516 7501

Krnro 6.156, Y-tunnus 0200628-9

www.kalevavakuutus.fi